PN-ACR-766

USAID

GAS REGULATORY AND RESTRUCTURING ASSISTANCE IN ROMANIA

Key Issues Seminar #1
REGULATORY ISSUES

Bazna, Romania
May 24, 2001

NEXANT

23865-814-0014

USAID
GAS REGULATORY & RESTRUCTURING
ASSISTANCE PROJECT IN ROMANIA

"KEY ISSUES" SEMINAR #1

REGULATORY ISSUES

May 24, 2001

Bazna, Sibiu County, Romania

Programme

08:00 Registration (with coffee)

08:45 Welcome & Project Overview
Robert Borgström, Project Manager, Nexant, Inc. (Bucharest)

Introductory Remarks by
Virgil Musatescu, USAID (Bucharest)
Representative of the Ministry of Industry & Resources

09:30 Session 1 – The Roles and Responsibilities of the Regulator

Key Issues discussed in presentations by:
Charles Ebinger, Vice President – International Energy Practice, Nexant, Inc. (Washington, DC)
Gheorghe Radu, President, ANRGN
Charles Zimmermann, Senior Consultant, Nexant, Inc. (Riga, Latvia)

10:30 Break

10:45 Open Discussion

12:00 Luncheon

13:30 Session 2 – The Roles and Responsibilities of Market Participants

Elements of a Commercial Code presented by:
Ana Dumitru, Head of Claim Legislation Dept., ANRGN

Key Issues raised by Representatives of the Romanian Gas Companies.

Open Discussion

15:30 Concluding Remarks

16:00 Adjournment

NEXANT

US Agency for International Development

Gas Regulatory & Restructuring Assistance in Romania

Project Overview - Objective

To provide technical assistance with the reformation of the Romanian gas sector

USAID NEXANT

4

Project Overview - Participants

- Sponsor - USAID
- Contractor - Nexant, Inc.
- Counterparts
  - ANRGN
  - Gas Companies (successors to ROMGAZ)
  - Ministry of Industry & Resources
- Coordination with EU Phare

USAID NEXANT

5

Project Overview - Regulation

- **Market Rules**
  - Commercial Code
  - Technical Code
- **Public Information / Public Participation**
- **Training**
  - In house seminars
  - Training Courses
  - Attendance at Workshops

USAID NEXANT

6

Project Overview - Gas Industry Restructuring

- Financial Sustainability
- Commercial Operator
- Gas Transmission Dispatcher
- Training
  - In house Training
  - Study Tour(s)

USAID

NEXANT

Key Issues Seminar #1
Regulatory Issues

Bazna, Romania
May 24, 2001

Programme

0930	Roles & Responsibilities of the Regulator
1200	Luncheon
1330	Roles & Responsibilities of the Market Participants
1600	Adjournment

USAID NEXANT

Agentia pentru Dezvoltare Internationala a Statelor Unite ale Americii

Asistenta privind reglementarea si restructurarea sectorului gazelor naturale in Romania

9

Prezentarea Proiectului - Obiective

De a oferi asistenta tehnica privind reforma sectorului gazelor naturale in Romania

USAID NEXANT

10

Prezentarea proiectului - Participanti

- Finantator- USAID
- Executant - Nexant, Inc.
- Parteneri
  - ANRGN
  - Companii gaziere (provenite din ROMGAZ)
  - Ministerul Industriei si Resurselor
- Coordonare cu UE-Phare

USAID NEXANT

//

Prezentarea proiectului -Reglementare

- Legi de piata
  - Codul comercial
  - Codul tehnic
- Informatii Publice / Participare Publica
- Instruire
  - Pe plan local
  - Cursuri de instruire
  - Participarea la ateliere de lucru

USAID NEXANT

12

Prezentarea Proiectului - Restructurarea industriei gaziere

- Sustinerea financiara
- Operatorul comercial
- Dispecer transport gaz
- Instruire
  - Pe plan local
  - Vizita(e) de studii

USAID NEXANT

13

Seminar 1
Probleme de reglementare

Bazna, Romania
24 mai 2001

Program

0930	Rolul si responsabilitatile reglementatorului
1200	Pranz
1330	Rolul si responsabilitatile participantilor la piata
1600	Sfarsitul seminarului

USAID NEXANT

14

Romania: Natural Gas Sector Restructuring – Principles for a New Regulatory Regime

Dr. Charles Ebinger
Vice President – International Energy Practice
NEXANT INC.
Washington D.C.

1.1 SECTOR RESTRUCTURING AND THE REDESIGN OF REGULATORY POLICY

The Government of Romania (GOR) has decided to restructure its natural gas sector. As part of this process the government has decided to (1) revise the legal/ institutional framework governing the sector and to establish a regulatory authority, (2) unbundle the natural gas industry, (3) examine the pros/cons of commercialising the industry and (4) restructure the nation's natural gas tariff structure.

1.1.1 Restructuring

There are several critical components to sector restructuring including (1) a change in the existing industry structure, (2) a change in ownership, (3) a change in regulatory oversight, and (4) the introduction of competition. Likewise in introducing sector restructuring, a Government may have one or more broad objectives: (1) to increase efficiency, (2) to raise revenue by divesting full or partial ownership, or (3) to promote public participation in the sector.

Before meaningful sector restructuring can occur there are a number of key policy ingredients and critical issues that must be addressed: What does the government want to accomplish?

- Enhance sector coordination and planning
- Broaden access to capital
- Improve technical and operational performance
- Introduce competition
- Improve enterprises' financial viability
- Improve effective regulation
- Permit private participation/ownership

1.1.2 Regulatory Change

Regulation of privately-owned businesses should, in an ideal world, be limited to activities that cannot be disciplined through market competition owing to a variety of market deficiencies, including "externalities" that are not reflected in the costs (such as pollution) and the ability of market participants to exclude or control competitors. Most countries that

15

have gone through the process of establishing effective regulatory institutions have found that it is better to maximize the role of competition and contracts in disciplining the operation of the electricity market using regulation only when these other elements have failed. Currently, meaningful competition does not exist in Romania's natural gas market. In addition, many of the laws and institutions needed for an efficient, private gas sector are embryonic or not yet fully developed. Consequently, a regulatory structure needs to be put into place to oversee the transformation of the sector, to insure that those aspects of the gas industry not subject to competition are not allowed to infringe in a manner inconsistent with the public interest and to ensure the coordinated, reliable and adequate supply of natural gas.

There are a number of issues that need to be addressed in determining the proper oversight functions of a regulatory institution. The several elements of Romania's natural gas sector may not be subject to competition for many years. These elements of the gas network will require regulation until the proven presence of competitive market pressures.

There are a variety of possible regulatory structures from comprehensive regulation requiring the Gas Regulatory Authority (RA) to monitor the day to day activities of the regulated entities to light-handed regulatory techniques that structure financial incentives to induce efficient management, acceptable prices, and provisions for the non discriminatory provision of natural gas. As a general rule, Nexant believes the Regulatory Authority should minimize the burdens of regulation in terms of both the scope of regulatory activity and the interference with the management of the regulated entities. However, it is up to the Government of Romania to design a Regulatory Authority that is most appropriate to its needs.

1.1.3 Regulatory Principles

The Team's recommendations will centre on the degree to which the Draft Bill includes a number of regulatory principles that have proved very successful in other countries.

(1) **Independence:** the Regulatory Authority should be able to make decisions without approval from higher political authority. Rules governing the appointment of members of the Authority should prevent their "capture" by special interest groups. The Authority should have its own source of funding.

(2) **Efficiency:** Regulatory approaches should create incentives for efficiency and innovation while promoting competition whenever possible.

(3) **Financial Viability:** The methodology for setting and adjusting natural gas tariffs should take into account the cost of efficiently operated services that meet sector standards and goals so as to promote financial viability and attract justifiable capital investment

(4) **Transparency:** Regulatory goals and processes should be specified clearly in the Laws and Regulations governing the sector. All regulatory decisions should be published along with clearly articulated explanations and justifications and should follow agreed upon procedures.

(5) **Fairness:** While promoting economic efficiency, regulatory decisions should strike a balance among all stakeholders including consumers, service providers, investors and the Government.

(6) **Balance Between Discretion and Stability:** the Regulatory Authority should have sufficient flexibility to allow it to respond to changing circumstances without creating excessive uncertainty for investors, consumers or service providers.

(7) **Cost-effectiveness of Regulation:** The Regulatory Authority should be a lean organization with a core staff of professionals that relies on outsourcing of specialized functions.

(8) **Expertise:** The members of the Authority and its staff should have sufficient economic and technical expertise to promote the credibility and consistency of regulatory decision-making.

(9) **Accountability:** Well publicized and accessible appeals mechanisms should provide appropriate checks and balances to ensure the Regulatory Authority operates in accord with its mandate. It is important that courts be capable of determining the merits of appeals cases so that the Regulatory Authority will not be vulnerable to unwarranted appeals that undermine its credibility.

(10) **Continuity:** Consumers and utilities should be able to expect continuity in the regulated tariffs and standards from one review period to another.

(11) **Simplicity:** Both large and small customers should be able to understand the basis of charges, the configuration of rate classes, conditions of service and other regulated factors.

In the past two decades, it has become clear that many large and small state-owned corporations throughout the world in the natural gas as well as in the electricity, water and telecommunications sectors have not been operated on a commercial basis and have not generated sufficient financial resources required to maintain and upgrade their basic infrastructure. Tariffs are often not adequate to recover costs, do not promote efficient operation, and are subject to political interference. The lack of investment in new assets and inadequate maintenance of old and aging assets over the years have led to a progressive decline in operational efficiency, increasingly unreliable service and only limited extensions to new customers. These problems have become particularly acute as a result of other financial and economic pressures plaguing emerging-market economies in the past two decades. To address these problems, governments have begun to develop and implement strategies to restructure their utility sectors, in many cases with an emphasis on introducing private sector participation (PSP). I regret to say that while Romania has made important strides in "unbundling" its natural gas sector, it has lagged far behind in introducing PSP.

In dealing with these problems in the natural gas sector, many governments are attempting whole-scale sector restructuring to introduce competition in those parts of the sector where it is most practicable. Some Governments are "unbundling" their historically vertically

integrated utilities into separate generation, transmission, and distribution companies. Competition through "common carriage" (or, third-party access) is also being attempted, although this form of competition is mostly limited to a handful of OECD countries.

In services that remain monopoly services, such as transmission and distribution of natural gas, electricity and water, a strong and effective regulatory framework plays a critical role in the utility sector reform process, especially when introducing PSP. Monopolies if left alone will tend to have profit maximization goals and thus the incentive to charge high prices and/or shirk on quality of service. Regulation, as a substitute for competition, can help provide the consumers protection from potential monopoly abuse. This is especially true in countries such as Romania where retail prices have been held for a long time below the real cost of providing service and a rapid escalation in prices at a time of real wages rising slowly or falling makes raising gas prices politically difficult. Furthermore, where the provision of service has been poor, experience from around the world demonstrates the need to raise service and to extend service before raising retail prices for the consumer.

In addition, the need to invest in new plant and equipment requires an assurance of timely and adequate cost recovery, including attractive profit levels in order for operators and investors to devote capital for the utility enterprise. For a private investor to lend or invest in a utility he must be assured that a legally enforceable, transparent regulatory process exists, free from government and political interference. Good regulation can help remove the uncertainty for the private operator, and that will in the long run help lower the cost of capital, improve operating efficiencies and lower customer tariffs. In addition, given proper authority, performance based regulation can be designed to provide incentives to service providers to operate and invest efficiently.

A government may regulate transparently, for example through a regulatory body that is established pursuant to a government decree or by a legislative act with its powers, duties and responsibilities clearly defined. It may also "regulate" through informal, case-by-case contracts between ministries and the managers of the enterprises. Nexant believes that the former approach is preferable, and this is the approach we would recommend might be considered by the Government of Romania as it moves its regulatory process forward.

Independence: The Regulatory Authority should be able to make decisions without undue interference from Government authorities. Statutory powers and rules governing the process of appointment of members of the Regulatory Authority should assure its independence, and prevent their "capture" by special interest groups. The Regulatory Authority should have its own source of funding, such as an assessment on licensee services.

Transparency: Regulatory goals and processes should be specified clearly in the law and regulations. All regulatory decisions should be published along with clearly articulated explanations and justifications and should follow established procedures.

Accountability: A well-established and publicised public input process and accessible appeals mechanisms should provide appropriate checks and balances to ensure that the Regulatory Authority operates in accord with its mandate. It is important that the courts or other adjudicative bodies respected by the nation's citizens be capable of determining the

merits of appeals cases so that the Regulatory Authority will not be subjected to unwarranted litigation that undermines its credibility while insuring that it does not exceed its authority.

Consistency/Stability: Regulatory decisions should be consistent with its statutory goals and purposes and applied consistently in order to send clear signals on policy and principles. This will reduce regulatory uncertainty and ensure that when change in regulatory methodology/practice is required as a result of a major shift in circumstances, this can be done in a manner that is predictable and acceptable to all parties.

Nexant believes that "best practice principles" should be tempered with practical considerations, public understanding and gradualism, rather than adhered to blindly. For example, even though regulatory independence is often considered a fundamental precept to effective regulation, we believe that independence is only important to the extent that it helps achieve consistency, transparency and accountability. Furthermore, complete regulatory independence is often not feasible nor always desirable in certain cultural contexts. However, even in a democratic society, a regulatory body should be held to some degree of public and, therefore, political accountability and scrutiny.

1.1.4 Functions

The Regulatory Authority must be assigned the requisite authority in its enabling legislation or other legal foundation to conduct basic regulatory functions. While the breadth and depth of regulatory responsibilities vary considerably throughout the world, there are four functions that are central to effective regulation:

- **Licensing:** Issuing, and monitoring and enforcing compliance with licenses;
- **Pricing:** Reviewing tariff proposals and establishing tariffs;
- **Service & Quality Standards:** Specifying and enforcing standards; and
- **Sector Expansion:** Reviewing capital investment plans.

The Regulatory Authority should be assigned these responsibilities by statute and they should be unambiguous; the statute should include clear substantive and procedural guidelines for conducting the tasks.

1.1.5 Procedures

An independent regulator should establish and consistently apply a set of procedures for conducting its responsibilities. There are a few basic principles that should guide the development of these procedures. Interference with management of the regulated companies, and the procedural requirements placed on the companies, should be minimized to the greatest extent possible. Standards for decision-making should be stated clearly and publicly disclosed; the process of applying the standards should be transparent.

Interaction of the RA with other Sector Institutions: Are there adequate provisions for the RA's requests for information, including the format and type of data required, the process for handling inquiries and complaints, the guidelines for public hearings and the collection, analysis, and dissemination of information for regulatory purposes?

Enforcement: Does the RA have the requisite rights and powers to issue orders and decrees, and the authority to direct regulated entities to comply with its findings?

Resolution of Disputes: Are there adequate procedures for the RA to resolve two kinds of disputes: those in which a customer has an unresolved complaint against a utility and those that arise between or among different electric service providers?

Tariff Review Procedures: The enabling statute of the RA should grant the RA the ability to review the tariff schedules of each regulated entity to insure that the tariff schedules they are using are commensurate with government policy.

Other critical questions include:

- What is the process for approving development and expansion programs?
- What accounting standards are used and how can incentive regulation be developed/implemented?
- What financial reporting is required?
- Are there clear and specific guidelines for regulating private sector participation?
- Are tariff review methodologies and tariff setting approaches in place and/or sufficient?
- What powers do the regulatory agencies have to enforce performance measurements?
- Are environmental and safety regulations sufficient and enforceable?
- What are the obligations of energy suppliers?

Finally, it is also very important that all key stakeholders have an appropriate understanding of both the de jure and de facto situation i.e., the difference between the laws/regulations as written and actual practice, interpretation and enforcement.

Reform is never easy or quick but if done well regulation can be a vital ingredient in the reform process. Regulation can play a critical role in helping to effect the requisite institutional reforms/changes needed to facilitate the introduction of private sector participation in Romania. However there are many pitfalls on the way to establishing an effective regulatory institution and many other institutional actors who often view the new RA as a threat to their established positions. Critical corollary issues include:

- The mandate of any RA includes implementing regulatory functions, i.e., goes beyond policy making and setting sector guidelines;
- The statutory role of the RA may conflict with policy-making or other regulatory functions of the Government;
- The RA's mandate and functions are not clearly specified or are incomplete in its enabling legislation.
- The RA's operations and administrative structure/procedures are subject to outside interference;

- The RA is required to interact with numerous Government agencies; and
- Terms of existing contracts, and/or legislation grant overlapping powers and functions to more than one government entity (i.e., the Ministry of Electricity, Cabinet, other Ministries and the RA).

In addition, it is vital that the RA interact with other governmental institutions and laws which while not directly under the purview of the RA are of critical importance to the evolution of the sector. These laws/ regulations include:

- Competition or anti-trust legislation;
- Relevant laws dealing with concessions, licensing and/or privatisation;
- Existing PPA's and other contractual arrangements if any exist;
- Existing licenses for concessions
- Relevant laws dealing with foreign investment;
- Relevant environmental and natural resources laws;
- Labour and/or civil service laws;
- Laws that deal with consumer protection; and
- Laws that deal with the process for appeal, judicial review, etc.

1.2 CONSIDERING FEASIBLE OPTIONS

Nexant will consider several feasible options for the development of the natural gas sector regulatory process, including establishment of a set of processes and procedures that govern the operations, powers, and duties of the RA and its regulated activities for (e.g. rate-making procedures, public hearing process etc). These would not specify the standards for the technical provision of natural gas service which would be specified in the Licenses. Licenses to the greatest extent possible should be standardized. However there may be differing licenses for different functional activities, e.g. distribution, transmission, wellhead drilling, etc.

This option is consistent with the emerging trend in the development of legal and regulatory frameworks in developing countries.

Romania: Natural Gas Sector Restructuring – Principles for a New Regulatory Regime

Dr. Charles Ebinger
Nexant, Inc
Washington, DC

22

Natural Gas Restructuring
Critical Components

- ✓ Change in the existing industry structure
- ✓ Change in ownership
- ✓ Change in regulatory oversight
- ✓ Introduction of competition

USAID

NEXANT

23

What does the Government Want to Accomplish?

Broad Objectives

- ✓ To increase efficiency
- ✓ To raise revenue by divesting full or partial ownership
- ✓ To promote public participation in the sector

USAID

NEXANT

24

What does the Government Want to Accomplish?

Issues / Policy Ingredients:

- ✓ Enhance sector coordination and planning
- ✓ Broaden access to capital
- ✓ Improve technical and operational performance
- ✓ Introduce competition
- ✓ Improve enterprises' financial viability
- ✓ Improve effective regulation
- ✓ Permit private participation/ownership

USAID NEXANT

25

Regulatory Principles

- ✓ Independence
- ✓ Efficiency
- ✓ Financial Viability
- ✓ Transparency
- ✓ Fairness
- ✓ Balance Between Discretion and Stability

- ✓ Cost-effectiveness of Regulation
- ✓ Expertise
- ✓ Accountability
- ✓ Continuity
- ✓ Simplicity

USAID

NEXANT

26

A Government may regulate transparently, for example through a <u>Regulatory Authority</u> that is established with clearly defined duties and responsibilities.

- ✓ Independence
- ✓ Transparency
- ✓ Accountability
- ✓ Consistency/Stability

USAID

NEXANT

27

Regulatory Authority Functions

- ✓ Licensing
- ✓ Pricing
- ✓ Service & Quality Standards
- ✓ Sector Expansion

USAID

NEXANT

Regulatory Authority Procedures

- ✓ Interaction of the RA with other Sector Institutions
- ✓ Enforcement
- ✓ Resolution of Disputes
- ✓ Tariff Review Procedures

USAID

NEXANT

29

Critical corollary issues

- ✓ The mandate of any RA includes implementing regulatory functions, i.e., goes beyond policy making and setting sector guidelines;
- ✓ The statutory role of the RA may conflict with policy-making or other regulatory functions of the Government;
- ✓ The RA's mandate and functions are not clearly specified or are incomplete in its enabling legislation.
- ✓ The RA's operations and administrative structure/procedures are subject to outside interference;
- ✓ The RA is required to interact with numerous Government agencies; and
- ✓ Terms of existing contracts, and/or legislation grant overlapping powers and functions to more than one government entity (i.e., the Ministry of Electricity, Cabinet, other Ministries and the RA).

Thank You

31

Romania: Restructurarea Sectorului Gazelor Naturale – Principii pentru un nou regim de reglementare

Dr. Charles Ebinger
Vice President – International Energy Practice
NEXANT INC.
Washington D.C.

1.1 RESTRUCTURAREA SECTORULUI SI REPROIECTAREA POLITICII DE REGLEMENTARE

Guvernul Romaniei a decis sa restructureze sectorul gazelor naturale. Ca parte a acestui proces, guvernul a hotarat sa (1) revizuiasca cadrul legal/institutional care este aplicat sectorului si sa infiinteze un organism de reglementare, (2) reorganizeze industria gaziera, (3) analizeze argumentele pro si contra privatizarii industriei gaziere si (4) restructureze tarifele nationale pentru gaze naturale.

1.1.1 Restructurarea

In cadrul restructurarii sectorului exista cateva elemente vitale, incluzand (1) o schimbare in structura existenta a industriei, (2) schimbarea tipului de proprietate, (3) o schimbare abordarii de reglementare si (4) introducerea concurentei. Si in rstructurarea sectorului, un guvern poate avea unul sau mai multe obiective majore: (1) cresterea eficientei, (2) cresterea venitului prin schimbarea totala sau partiala a proprietatii, sau (3) promovarea participarii publice in sector.

Inainte de a se petrece o restructurare substantiala in sector, exista cateva probleme care se ridica: Ce doreste guvernul sa realizeze?

- Cresterea coordonarii si planificarii sectorului
- Largirea accesului la capital
- Imbunatatirea performantelor tehnice si operationale
- Introducerea concurentei
- Imbunatatirea viabilitatii financiare a intreprinderilor
- Permiterea participarii/proprietatii private

1.1.2 Schimbari in reglementare

Reglementarea afacerilor private ar trebui, intr-o lume ideala, sa fie limitata la activitati care nu pot fi disciplinate prin concurenta de piata datorita unor deficiente ale pietei, inclusiv „externalitatile" care nu se reflecta in costuri (cum ar fi poluarea) si abilitatea participantilor la piata de a exclude sau controla rivalii. Majoritatea tarilor care au trecut prin procesul de infiintare a institutiilor de reglementare efectiva au inteles ca este mai bine sa maresti rolul concurentei si contractelor in disciplinarea operatiilor facute pe piata energiei electrice, utilizand reglementarile numai cand celelalte metode au dat gres. In

32

prezent, pe piata romaneasca de gaze naturale nu exista concurenta in adevaratul inteles al cuvantului. In plus, multe din legile si institutiile necesare unui sector de gaze eficient si privat sunt in faza de embrion sau nu au fost pe deplin dezvoltate. In consecinta, trebuie creata o structura de reglementare pentru a supraveghea transformarea sectorului, pentru a se asigura ca acelor aspecte ale industriei gaziere care nu fac obiectul concurentei, nu li se permite sa incalce grosolan interesele publice, si sa se asigure furnizarea de gaze naturale intr-un mod coordonat, sigur si potrivit.

Pentru a avea o institutie de reglementare care sa functioneze normal trebuie respectate cateva norme. Exista unele elemente ale sectorului romanesc de gaze naturale care nu vor constitui pentru multi ani subiect de concurenta. Aceste elemente ale retelei de gaze vor necesita reglementari pana cand va apare presiunea concurentei pe piata.

Exista o intreaga varietate de structuri posibile de reglementare, de la reglementarile generale emise de Autoritatea de Reglementare (AR) la a urmari activitaea de zi cu zi a unitatilor reglementate, pentru a usura tehnicile de reglementare care stau la baza stimulentelor financiare pentru a introduce un management eficient, preturi acceptabile si asigurarea unei aprovizinari nediscriminatorii cu gaze naturale. Ca regula generala, Nexant crede ca Autoritatea de Reglementare ar trebui sa minimalizeze dificultatile reglementarilor atat in ceea ce priveste activitatea de reglementare cat si influenta asupra managementului din unitatile reglementate. Ramane la latitudinea guvernului Romaniei de a crea o Autoritate de Reglementare care sa indeplineasca cerintele.

1.1.3 Principii de reglementare

Recomandarile echipei se vor concentra asupra unui numar de principii de reglementare care s-au dovedit foarte utile in alte tari.

(1) **Independenta**: Autoritatea de Reglementare trebuie sa ia decizii fara ca acestea sa fie supuse aprobarii unei autoritati politice. Regulile care coordoneaza angajarea membrilor autoritatii trebuie sa previna „acapararea" lor de grupuri de interes. Autoritatea trebuie sa aiba propriile surse de finantare.

(2) **Eficienta**: Reglementarile trebuie sa creeze stimulente pentru eficienta si inovare, promovand totodata concurenta acolo unde este posibil.

(3) **Viabiliatea financiara**: Metodologia pentru stabilirea si ajustarea tarifelor la gazele naturale trebuie sa tina cont de costurile serviciilor eficiente de operare care corespund standardelor in domeniu si scopurilor astfel incat sa promoveze viabilitatea financiara si sa atraga investitiile de capital.

(4) **Transparenta**: Scopul reglementarilor si procedurile trebuie sa fie clar mentionate in legislatia si normele care guverneaza sectorul. Toate deciziile de reglementare trebuie sa fie publicate impreuna cu explicatii clare si justificari si trebuie sa respecte procedurile stabilite.

(5) **Corectitudinea**: Odata cu promovarea eficientei economice, deciziile de reglementare trebuie sa creeze un echilibru intre toti actionarii, inclusiv consumatorii, furnizorii de servicii, investitori si guvern.

(6) **Echilibrul intre discretie si stabilitate**: Autoritatea de Reglementare trebuie sa aiba suficienta flexibilitate care sa-i permita sa se adapteze schimbarilor de circumstanta fara a crea nesiguranta investitorilor, clientilor sau furnizorilor de servicii.

(7) **Costurile efective ale reglementarilor**: Autoritatea de Reglementare trebuie sa fie o organizatie sigura, cu personal profesionist.

(8) **Experienta**: Membrii Autoritatii de Reglementare si personalul trebuie sa aiba suficienta experienta economica si tehnica pentru a spori credibilitatea si consistenta procesului de luare a deciziilor de reglementare.

(9) **Responsabilitatea**: Materialele publicate si mecanismele folosite trebuie sa ofere increderea si echilibrul, astfel ca Autoritatea de Reglementare sa functioneaze in concordanta cu mandatul sau. Este important ca instantele judecatoresti sa poata determina justetea cazurilor astfel incat Autoritatea de Reglementare sa nu fie vulnerabila si sa nu-si piarda credibilitatea.

(10) **Continitatea**: Consumatorii si utilitatile trebuie sa fie siguri ca exista o continuitate in reglementarea tarifelor si a standardelor de la o perioada de revizuire la cealalta.

(11) **Simplitatea**: Atat consumatorii mici cat si cei mari trebuie sa inteleaga bazele satbilirii tarifelor, configuratia sistemului de plata, conditiile de serviciu si alti factori de reglementare.

In ultimii douazeci de ani, s-a observat ca multe companii de stat, mari sau mici, din intreaga lume, din sectorul gazelor naturale sau din cel al energiei electrice, alimentarii cu apa sau telecomunicatiilor nu au lucrat pe baze comerciale si nu au generat destule reurse financiare necesare pentru a-si intretine si imbunatati infrastructura. Deseori tarifele nu sunt astfel calculate incat sa recupereze costurile, nu ofera lucrari eficiente si sunt pasibile de interventii politice. Lipsa investitiilor in noile unitati si intretinerea necorespunzatoare a celor vechi au condus in timp in mod progresiv la declinul eficientei operationale, serviciile nu sunt de calitate si numarul clientilor a crescut in mod nesimnificativ. Aceste probleme s-au acutizat ca rezultat al altor problemeeconomico-financiare generate de economiile de piata care se creaza.pentru rezolvarea acestor probleme, guvernele au inceput sa dezvolte si sa implementeze strategii pentru a restructura sectoarele lor de utilitati, in multe cazuri accentuandu-se pe intorducerea privatizarii. Imi pare rau sa spun ca desi Romania a facut pasi importanti in directia „spargerii" monopolului sectorului sau de gaze naturale, a intarziat mult in privatizarea in domeniu.

Pentru rezolvarea problemelor in sectorul gazelor naturale, multe guverne incearca o serie intrega de metode de restructurare a sectorului pentru introducerea concurentei acolo unde sectorul o pemite. Unele guverne „sparg" utilitatile traditionale integrate pe verticala in companii separate de producere, transport si distributie. Se incearca de asemenea introducerea concurentei prin „transportorul comun" (sau accesul tertilor), desi aceasta forma de concurenta este limitata la cateva tari din OECD.

In serviciile care au ramas cu caracter de monopol, cum sunt transportul si distributia gazului natural, energiei electrice si apei, un cadru de reglementare efectiv si puternic joaca un rol important in procesul de reforma in sectorul utilitatilor, in mod deosebit la privatizare. Structurile monopoliste vor tinde catre profituri maxime, stimuland astfel cresterea preturilor si/sau influentand calitatea serviciilor. Reglementarea, ca inlocuitor al concurentei, poate proteja consumatorii de un abuz potential al companiilor monopoliste. Aceasta este in mod deosebit valabil pentru tari precum Romania, unde pretul de vanzare cu amanuntul este tinut de mult timp sub costul real al serviciului si o crestere rapida a preturilor, concomitent cu cresterea lenta sau de loc a salariului, este o problema dificila. Mai mult, acolo unde furnizarea serviciilor nu a fost satisfacatoare, experienta din toata lumea a dovedit nevoia de crestere a calitatii serviciului inainte de a creste pretul la consumator.

In plus, nevoia de a investi in obiective industriale si echipamente noi necesita asigurarea ca in timp se vor recupera costurile, obtinandu-se totodata profituri atractive, astfel ca operatorii si investitorii sa fie convinsi sa dirijeze capital catre intreprinderile de servicii publice. Pentru ca un investitor privat sa investeasca in utilitati, trebuie sa fie convins ca exista un proces de reglementare legal si transparent, fara interventii guvernamentale si politice. O reglementare buna poate ajuta la indepartarea nesigurantei pentru operatorul privat, si ca pe termen lung va scadea costul capitalului, se va imbunatati eficienta operatiunilor si vor scadea tarifele la consumator. In plus, avand un organism corespunzator, se pot obtine reglementari de performanta care sa constituie un stimulent pentru furnizorii de servicii pentru a opera si investi eficient.

Un guvern poate reglementa in mod transparent, de exemplu printr-un organism de reglementare creat printr-un decret guvernamental sau un alt act legislativ, care sa stabileasca intr-un mod bine definit puterile, atributiile si responsabilitatile. De asemenea guvernul poate „reglementa" intr-un mod informal, pentru fiecare caz in parte, prin contracte incheiate intre ministere si directorii intreprinderilor. Nexant crede ca prima solutie este de preferat, si noi o recomandam si guvernului Romaniei pentru ca procesul de reglementare sa inainteze.

Independenta: O Autoritate de Reglementare trebuie sa poata lua decizii fara controlul guvernului. Regulile statutare care coordoneaza angajarea reglementatorilor trebuie sa-i asigure independenta si sa previna „capturarea" lor de catre grupuri de interese. Autoritatea de Reglementare trebuie sa-si asigure propriile surse de finantare, cum ar fi crearea unui serviciu pentru acordarea licentelor.

35

Transparenta: Scopul reglementarii si procesul ca atare trebuie specificate foarte clar in legi si alte acte normative. Toate deciziile de reglementare trebuie sa fie publicate insotite de toate explicatiile si trebuie sa urmeze procedurile stabilite.

Responsabilitatea financiara: Un proces bine stabilit, publicat, si mecanisme accesibile de interventie trebuie sa ofere posibilitatile corespunzatoare de control si apreciere care sa dea certitudinea ca Autoritatea de Reglementare lucreaza in concordanta cu mandatul sau. Este important ca instantele judecatoresti sau alte organisme juridice ale autoritatilor cetatenesti sa poata rezolva cazurile astfel ca Autoritatea de Reglementare sa nu devina subiectul unor litigii care sa-i submineze credibilitatea, dar sa existe si asigurarea ca nu-si depaseste autoritatea.

Consecventa/stabilitate: Deciziile de reglementare trebuie sa corespunda scopurilor statutare si sa fie aplicate in mod constant pentru a trimite semnale clare privind modul si principiile de operare. Aceasta va reduce nesiguranta in domeniul reglementarilor si ofera siguranta ca atunci cand au loc schimbari in metodologia/practica reglementarilor (ca rezultat al unor schimbari majore), acestea pot fi facute intr-un mod previzibil si acceptabil pentru toate partile implicate.

Nexant crede ca „principiile celei mai bune experiente" trebuie tratate impreuna cu consideratiile practice, gradul de intelegere publica si in mod gradat, mai degraba decat sa aderi la ea orbeste. De ex., chiar daca independena reglementatorului este deseori considerata un principiu de baza pentru o reglementare efectiva, credem ca independenta este necesara in masura in care ajuta la atingerea consecventei, transparentei si responsabilitatii. Mai mult, completa independenta a reglementatorului deseori nu este posibila, iar uneori chiar nu este de dorit in anumite contexte culturale. Dar chiar si intr-o societate democratica, un organism de reglementare trebuie sa depinda intr-o masura oarecare de responsabilitatea si parerea publicului si, deci, a politicului.

1.1.4 Atributii

Organismul de Reglementare trebuie sa aiba autoritatea necesara prevazuta prin legislatie pentru a crea reglementarile de baza. Desi dimensiunile responsabilitatilor variaza considerabil pe plan mondial, exista patru functiuni care sunt esentiale pentru o reglementare efectiva:

- **Licentierea:** acordarea si urmarirea aplicarii licentelor;
- **Preturile:** revizuirea propunerilor de tarife si stabilire tarifelor;
- **Standardele de servicii si calitate:** crearea si punerea in aplicare a standardelor; si
- **Dezvoltarea sectorului:** revizuirea planurilor pentru investitiile de capital.

Autoritatea de Reglementare trebuie sa aiba aceste responsabilitati foarte clar stabilite prin statut; statutul trebuie sa cuprinda cai procedurale clare pentru a atinge obiectivele propuse.

1.1.5 Procedurile

Un reglementator independent trebuie sa stabileasca si sa aplice in mod constant o serie de procedee pentru a-si indeplini responsabilitatile. Exista cateva principii de baza care trebuie sa ghideze crearea acestor procedee. Impactul cu conducerea companiilor reglementate si cerintele procedurale ale companiilor ar trebui minimalizat foarte mult. Standardele pentru luarea deciziilor trebuie sa fie clar mentionate si prezentate public; procesul de aplicare a standardelor trebuie sa fie transparent.

Legatura Autoritatii de Reglementare cu institutii din sector: Exista prevederi potrivite pentru cererile Autoritatii de Reglementare privind informatiile, inclusiv forma si tipul de date solicitate, procesul de lucru a cerintelor si reclamatiilor, liniile de ghidare pentru problemele publicului si colactarea, analizarea si diseminarea informatiilor in scopul reglementarii?

Imputernicirea: Are Autoritatea de Reglementare drepturile si puterile necesare de a emite ordine si decrete, precum si autoritatea de a obliga unitatile reglementate sa respecte documentele emise de ea?

Rezolvarea litigiilor: Exista procedurile potrivite pentru ca Autoritatea de Reglementare sa rezolve doua tipuri de litigii: acelea in care un client are o reclamatie nerezolvata impotriva unei utilitati si acelea care se nasc intre diferitii furnizori de servicii?

Procedurile de revizuire a tarifelor: Statutul Autoritatii de Reglementare trebuie sa-i ofere acesteia abilitatea de a revizui tarifele pentru fiecare entitate reglementata, pentru a se asigura ca tarifele pe care le folosesc corespund politicii guvernamentale.

Alte intrebari importante sunt:

- Care este procesul de aprobare a programelor de dezvoltare si extindere?
- Ce standarde de contabilitate se folosesc si cum poate stimularea prin reglementare sa fie dezvoltata/implementata?
- Ce sistem financiar este necesar?
- Exista linii de ghidare clare si specifice pentru participarea sectorului particular reglementat?
- Sunt metodologiile de revizuire a tarifelor si modul de abordare a lor asa cum trebuie si/sau suficiente?
- Ce putere au organismele de reglementare de a impune masurile de performanta?
- Sunt reglementarile privind mediul inconjurator si siguranta suficiente si pot fi impuse?
- Care sunt obligatiile furnizorilor de energie?

Este de asemenea foarte important ca toti actionarii principali sa aiba o intelegere corecta atat a situatiei de drept cat si a celei de fapt, adica diferenta intre legile/reglementarile scrise si cele aplicate in practica, interpretarea si implementarea lor.

Reforma nu este niciodata usoara sau rapida, dar o buna reglementare poate fi un factor esential in procesul de reforma. Reglementarea poate juca un rol decisiv in obtinerea

unor reforme/schimbari institutionale necesare, pentru a usura introducerea participarea sectorului privat in Romania. Dar sunt multe capcane pe drumul crearii unei institutii de reglementare efectiva si multe institutii care deseori vad o Autoritatea de Reglementare ca pe o amenintare la pozitia lor. Aceste aspecte includ:

- Mandatul oricarei Autoritati de Reglementare include atributii de implementare a reglementarilor, adica mai mult decat crearea politicii si trasarea liniilor de ghidare in sector;
- Rolul statutar al Autoritatii de Reglementare poate veni in conflict cu politica sau alte atributii de reglementare ale guvernului;
- Mandatul Autoritatii de Reglementare si atributiile nu sunt clar specificate sau sunt incomplete in legislatia care o imputernicesc;
- Activitatile si structura/procedurile administrativa(e) sunt obiectul unor interventii dinafara;
- Autoritatea de Reglementare interactioneaza cu numeroase agentii guvernamentale; si
- Conditiile contractelor existente si/sau autorizarea legislativa depasesc abilitatile si atributiile mai multor entitati guvernamentale (de ex. Guvernul, alte ministere si Autoritati de Reglementare)

In plus, este esential ca Autoritatea de Reglementare sa interactioneze cu alte institutii guvernamentale si legi care, chiar daca nu privesc direct Autoritatea de Reglementare, au o importanta deosebita asupra evolutiei sectorului. Aceste legi/reglementari includ:

- Legislatia concurentei sau anti-trust;
- Legi relevante care privesc concesiunile, licentele si/sau privatizarea;
- Existenta unor alte aranjamente contractuale;
- Existenta licentelor de concesiune;
- Legi relevante privind investitiile straine;
- Legi relevante privind mediul inconjurator si resursele naturale;
- Legi privind munca si/sau serviciile civile;
- Legi privind protectia consumatorului; si
- Legi privind procesele in instanta, probleme juridice etc.

1.2 LUAREA IN CONSIDERARE A POSIBILITATILOR REALE

Nexant va lua in considerare cateva posibilitati reale de dezvoltare a procesului de reglementare in sectorul gazelor naturale, inclusiv stabilirea unui set de procese si proceduri care guverneaza activitatile, puterile si atributiile Autoritatii de Reglementare si ale activitatilor sale de reglementare (de ex. procedurile de evaluare, procesul de audiere publica etc.). Acestea ar putea sa nu specifice standardele privind prevederile tehnice pentru serviciile de gaze naturale, care ar putea fi specificate de licente. Licentele ar trebui standardizate cat mai mult posibil. Dar pot exista licente diferite pentru diferite activitati functionale, cum ar fi distributia, transportul, forajul la capul putului etc.

Romania: Restructurarea sectorului gazelor naturale
Principii pentru un nou regim de reglementare

Dr. Charles Ebinger

Nexant, Inc

Washington, DC

Restructurarea in sectorul gazelor naturale
Componente principale

- ✓ Schimbarea structurii existente a industriei
- ✓ Schimbarea tipului de proprietate
- ✓ Schimbarea opticii privind reglementarea
- ✓ Introducerea concurentei

USAID NEXANT

Ce doreste guvernul sa realizeze?

Obiective majore

- ✓ Cresterea eficientei
- ✓ Cresterea veniturilor prin diversificarea partiala sau totala a tipului de proprietate
- ✓ Incurajarea participarii publice in sector

USAID NEXANT

4/

Ce doreste guvernul sa realizeze?

Rezultate/Politici

- ✓ Imbunatatirea coordonarii si planificarii sectorului
- ✓ Acces mai facil la capital
- ✓ Imbunatatirea performantelor tehnice si operationale
- ✓ Introducerea concurentei
- ✓ Imbunatatirea viabilitatii financiare a intreprinderilor
- ✓ Imbunatatirea reglementarilor
- ✓ Permiterea participarii/proprietatii private

Principii de reglementare

- ✓ Independenta
- ✓ Eficienta
- ✓ Viabilitate financiara
- ✓ Transparenta
- ✓ Corectitudine
- ✓ Echilibru intre discretie si stabilitate

- ✓ Eficienta financiara a reglementarilor
- ✓ Experienta
- ✓ Responsabilitate financiara
- ✓ Continuitate
- ✓ Simplitate

USAID NEXANT

43

Un guvern poate reglementa in mod transparent, de exemplu, printr-o <u>Autoritate de Reglementare</u> careia i se acorda la infiintare sarcini si responsabilitati precise.

- ✓ Independenta
- ✓ Transparenta
- ✓ Responsabilitate
- ✓ Constanta/stabilitate

USAID NEXANT

44

Functiile Autoritatii de Reglementare

- ✓ Acordarea de licente
- ✓ Stabilirea preturile
- ✓ Standardele de servicii si calitate
- ✓ Dezvoltarea sectorului

USAID NEXANT

Metodele de lucru ale Autoritatii de Reglementare

- ✓ Interactiunea Autoritatii de Reglementare cu alte institutii din sector
- ✓ Acordarea de competente
- ✓ Solutionarea litigiilor
- ✓ Metode de revizuire a tarifelor

USAID NEXANT

46

Probleme esentiale conexe

- ✓ Mandatul oricarei Autoritatii de Reglementare include functii de implementare, chiar mai mult decat crearea politicilor si stabilirea liniilor directoare ale sectorului;
- ✓ Rolul statutar al Autoritatii de Reglementare poate fi in discordanta cu politicul sau alte functii de reglementare ale guvernului;
- ✓ Mandatul Autoritatii de Reglementare si functiile nu sunt clar specificate sau sunt incomplete in legislatia in domeniu;
- ✓ Structura/metodele operationale si administrative ale Autoritatii de Reglementare sunt subiectul unor interventii din afara;
- ✓ Autoritatii de Reglementare i se cere sa interactioneze cu numeroase agentii guvernamentale;
- ✓ Conditiile contractelor existente si/sau legislatia de autorizare depasesc puterile si functiile uneia sau mai multor entitati guvernamentale (de ex. Ministerul Industriei si Resurselor, guvernul, alte ministere si Autoritati de Reglementare)

Va multumesc!

USAID

NEXANT

48

Gas Sector Restructuring in EU Countries

Gas Regulatory and Restructuring Assistance

Key Issues Seminar #1: Regulatory Issues
Bazna, Romania, May 24, 2001

USAID

NEXANT

49

Purpose of this presentation

- Review the gas industry market structure and regulatory framework in EU countries
  - to compare these countries' experience with Romania
- Identify ways in which Romania could utilize the experience in EU countries
  - to comply with the EU Gas Directive
  - to strengthen Romania's gas sector reform

USAID

NEXANT

The aim of the Gas Directive is a single gas market

- Legally, each EU member country can implement the Directive in its own way
- The gas transmission companies will do most of the work of implementing a competitive market
- Cross-border trade is needed to strengthen competition by diversifying sources of supply

USAID

NEXANT

57

A "single gas market" limited by cross border transmission connections (in 10^6 Nm^3/h)

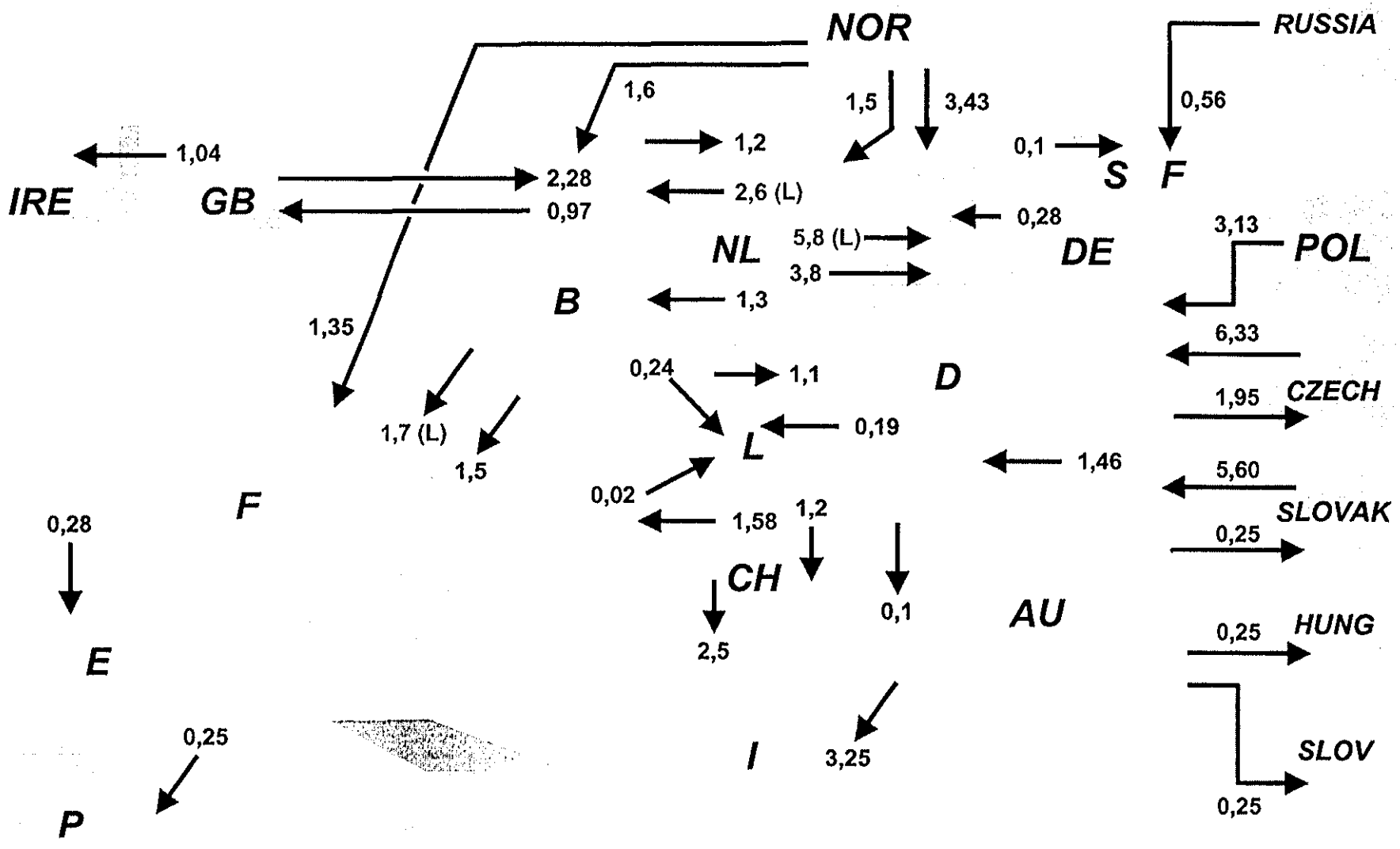

Some figures still missing

(subject to confirmation)

Gas Transmission System Operators are negotiating with neighboring TSOs to create a European market

Operating Balancing Agreements:

- Operational
- Ongoing discussions
- Under consideration

This chart shows the status of Operating Balancing Agreements as of October 26, 2000 (the Third Madrid Forum).

53

Most EU member countries depend on imported gas

Import Dependency of West European Countries (%), 1998

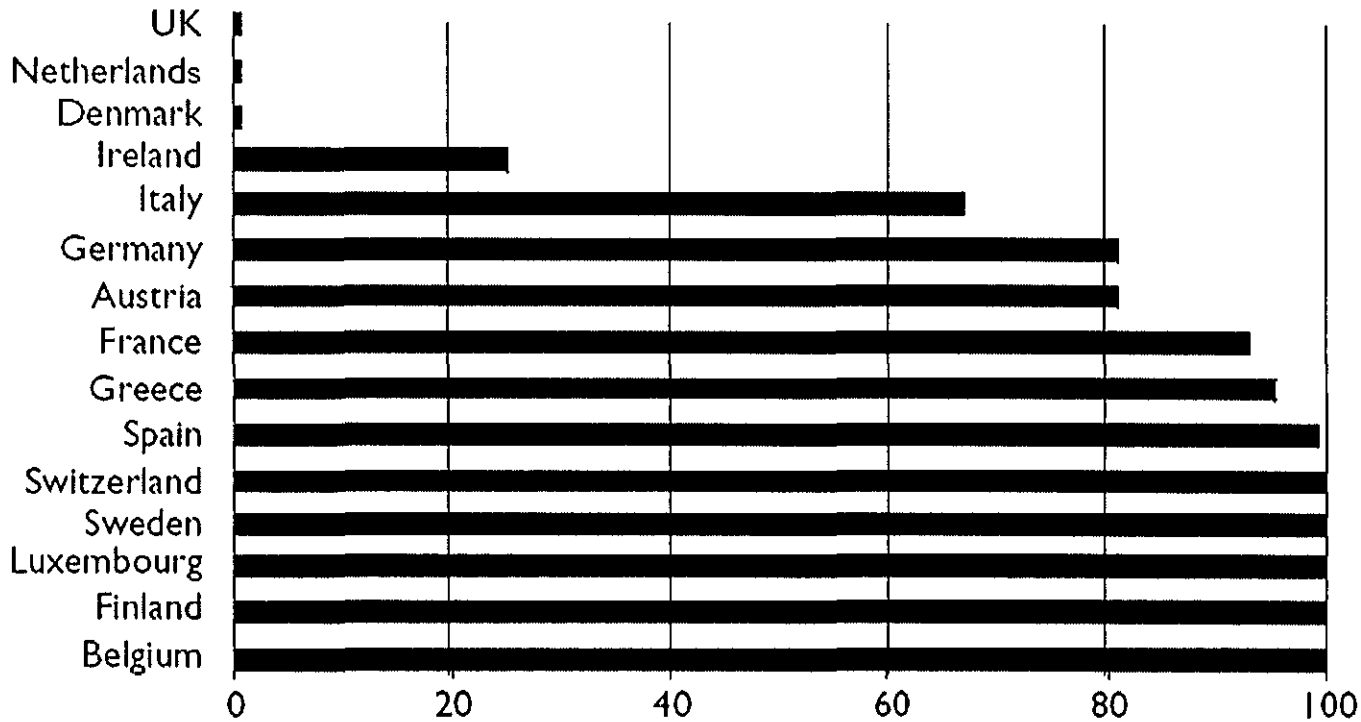

USAID

NEXANT

Gas production companies from 8 countries supply the "competitive" part of the EU

Country	Gas supply delivered to the competitive EU region
United Kingdom	Production of 102 BCM
Netherlands	Production of 75 BCM
Russia	exports of 60 BCM to the competitive EU region
Algeria	exports of 57 BCM to the competitive EU region
Norway	Production of 51 BCM
Germany	Production of 22 BCM
Italy	Production of 17 BCM
Denmark	Production of 7 BCM
Total supply:	About 391 BCM in 1999

Source: Nexant's analysis of data from International Energy Agency, *Monthly Gas Survey*.

USAID

NEXANT

Russian gas competes with North Sea and North African gas

Source: Gas Transmission Europe presentation on *Cross-Border Tarification "Pancaking,"* October 2000

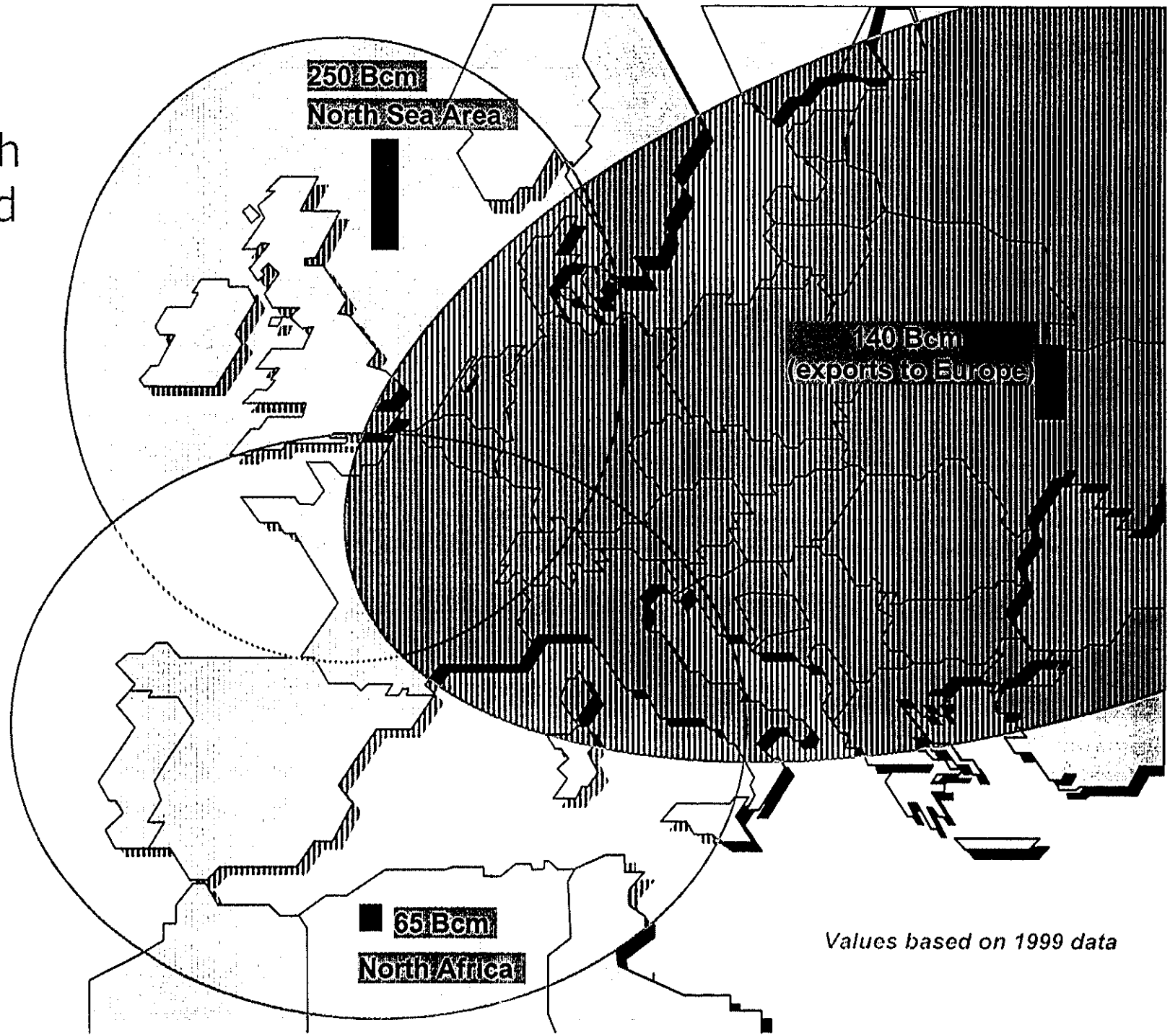

Conclusion: Gas-to-gas competition among producers and importers is a real possibility in the EU

- To understand competition, look at the actual market situation rather than the Gas Directive
  - In some respects the Directive is only "paper"
- Romania needs to diversify its sources of imports
  - EU countries have a lot of experience in this area

USAID

NEXANT

57

Romania is less dependent on Russian gas than most Central European countries

Import Dependency of Central European Countries (%), 1998

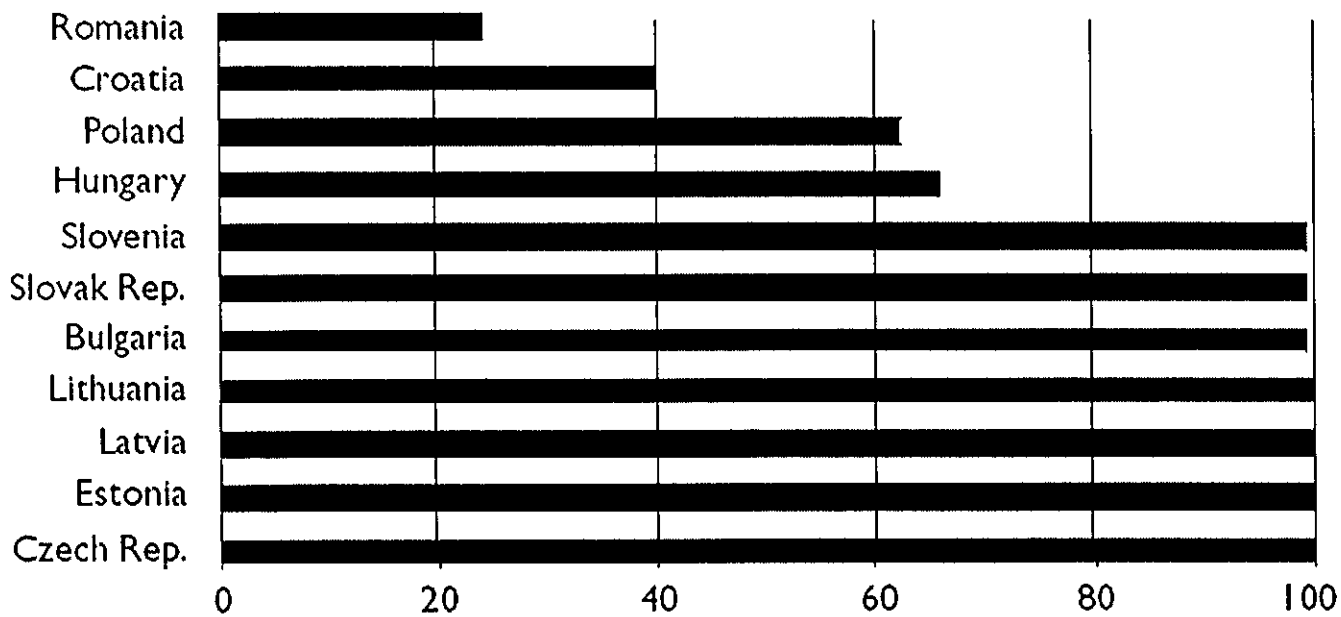

USAID

NEXANT

58

Most EU countries will not be a "model" for Romania

- France does not have enough "market opening" because the French government is slow to implement the Directive
- In Greece and Portugal the gas industry is relatively new, and in Sweden it is very small
- Finland is completely dependent on Russia
- Countries such as Ireland, Denmark, and Belgium have small gas sectors compared with Romania

USAID

NEXANT

59

Opening of the markets upon implementation (10 August 2000)

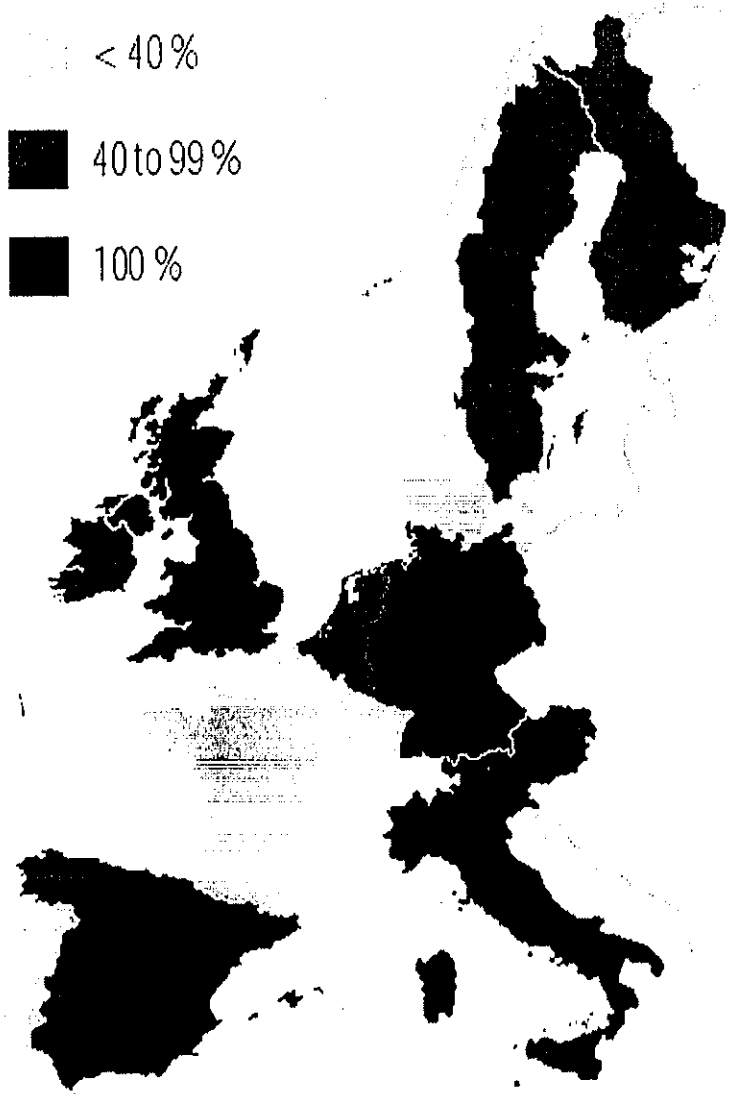

Expected situation in 2008

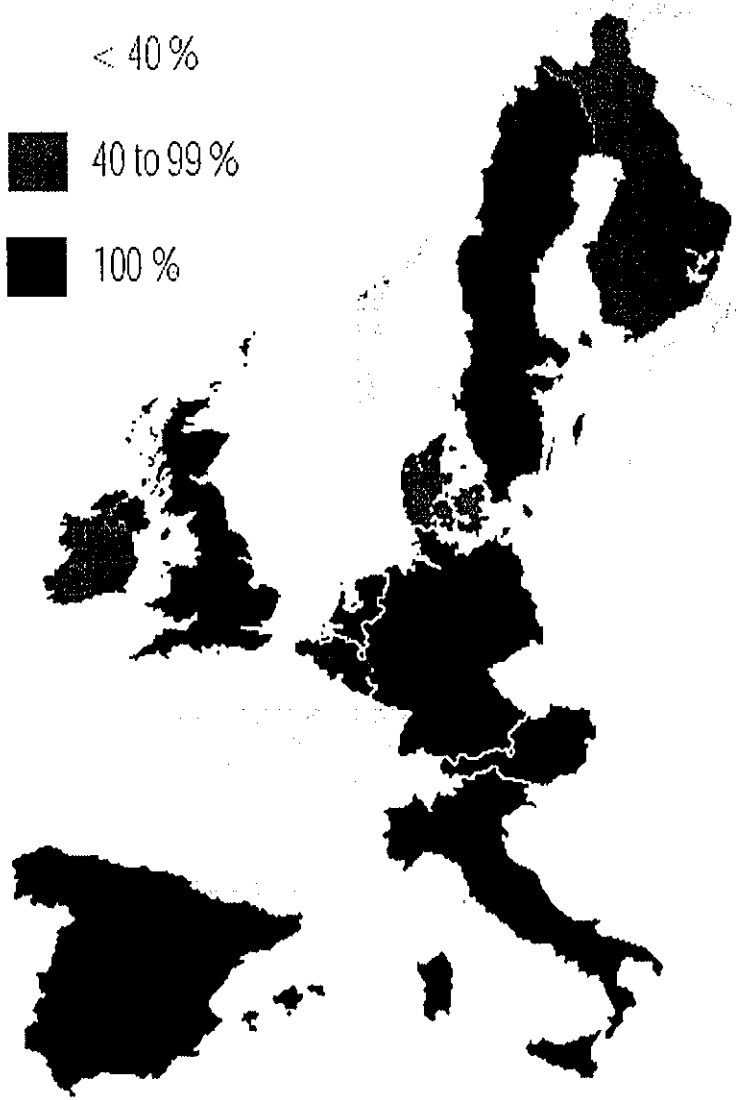

Germany has a large market without a gas regulator

- In Germany there is no energy regulatory authority, so there can only be negotiated TPA. This is <u>not</u> a model for Romania.

USAID

NEXANT

61

EU countries have adopted different approaches to third party access

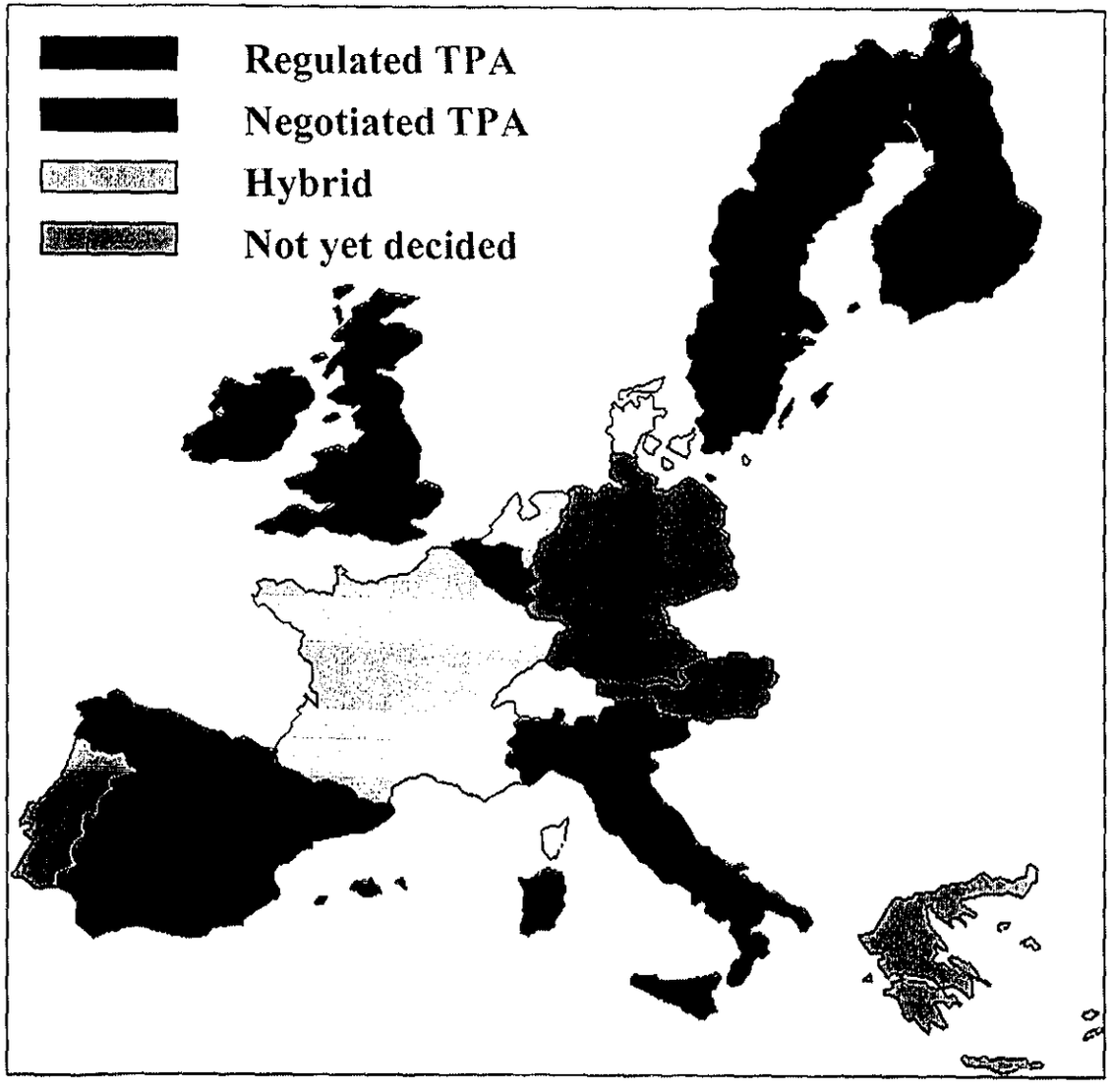

Some EU countries have restructured the gas sector, beyond the requirements of the Gas Directive

- Italy has implemented legal unbundling of companies in the gas sector
- The Netherlands created a separate transmission division of Gasunie, without legal unbundling
- The United Kingdom has an unbundled gas sector, but no transit and no dependence on Russian gas
- Spain is a relatively small market with no dependence on Russian gas
- Austria is too small, with no regulatory experience

Italy and the UK are the leaders in gas sector unbundling

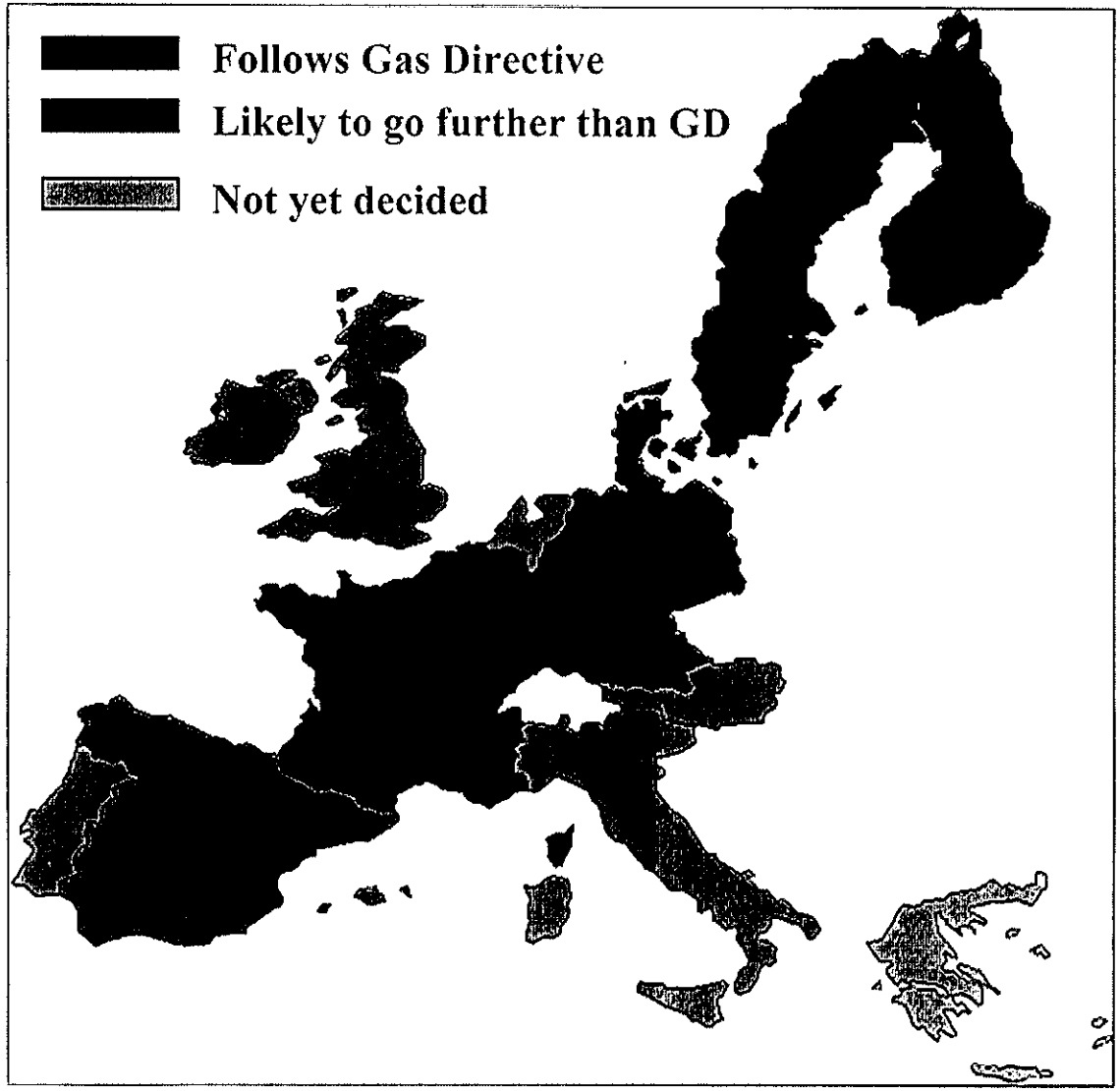

64

Italy, the UK and Spain have legal unbundling

Country	Legal requirements	Self regulation	Code of conduct	
			Public	Internal
Belgium	Accounting	Managerial	Regulatory requirement	Voluntary action
Germany	Accounting	Managerial		
Spain	Legal			
France	Accounting	Managerial	-	Voluntary action
Italy	Legal	Managerial (1)	Legal (2)	
Netherlands (Gasunie)	Accounting	Managerial	Voluntary action	
United Kingdom	Legal	Ownership		

Source: Distrigaz presentation at the *Fourth Meeting of the UN-ECE Gas Centre Task Force Group*, Brussels, 27-28 November 2000.

This slide has been edited by Nexant Inc.

Conclusion: Italian experience is a good "model" from which Romania can develop its own approach

- By law, companies in the gas sector can be involved in only one of these three groups of activities:
  - transmission, storage, and gas dispatch
  - distribution
  - production, import/export, sales to end users, and wholesale activities
- Italy has a mix of domestic production and imports
- Italy has a significant level of gas transit

USAID

NEXANT

Restructurarea sectorului gazier in tarile UE

Asistenta pentru restructurarea si reglementarea sectorului gazelor naturale

Seminar 1: Probleme de reglementare

Bazna, Romania, 24 Mai 2001

Scopul acestei prezentari

- Revizuirea structurii pietei gazului natural si cadrul de reglementare in tarile UE
  - compararea experientei acestor tari cu Romania
- Identificarea mijloacelor prin care Romania poate utiliza experienta tarilor din UE
  - armonizarea cu Directiva UE privind gazul natural
  - accentuarea reformei in sectorul romanesc al gazului natural

6p

USAID

NEXANT

Scopul Directivei gazului este crearea pietei unice a gazului natural

- In mod legal, fiecare tara membra a UE poate implementa Diorectiva in sistem propriu
- Companiile de transport gaz vor face cel mai mult pentru introducerea unei piete concurentiale
- Comertul transfrontalier este necesar pentru a intari concurenta prin diversificarea surselor de alimentare

O "piata unica a gazului" limitata de legaturile transportului transfrontalier (in 10^6 Nm^3/h)

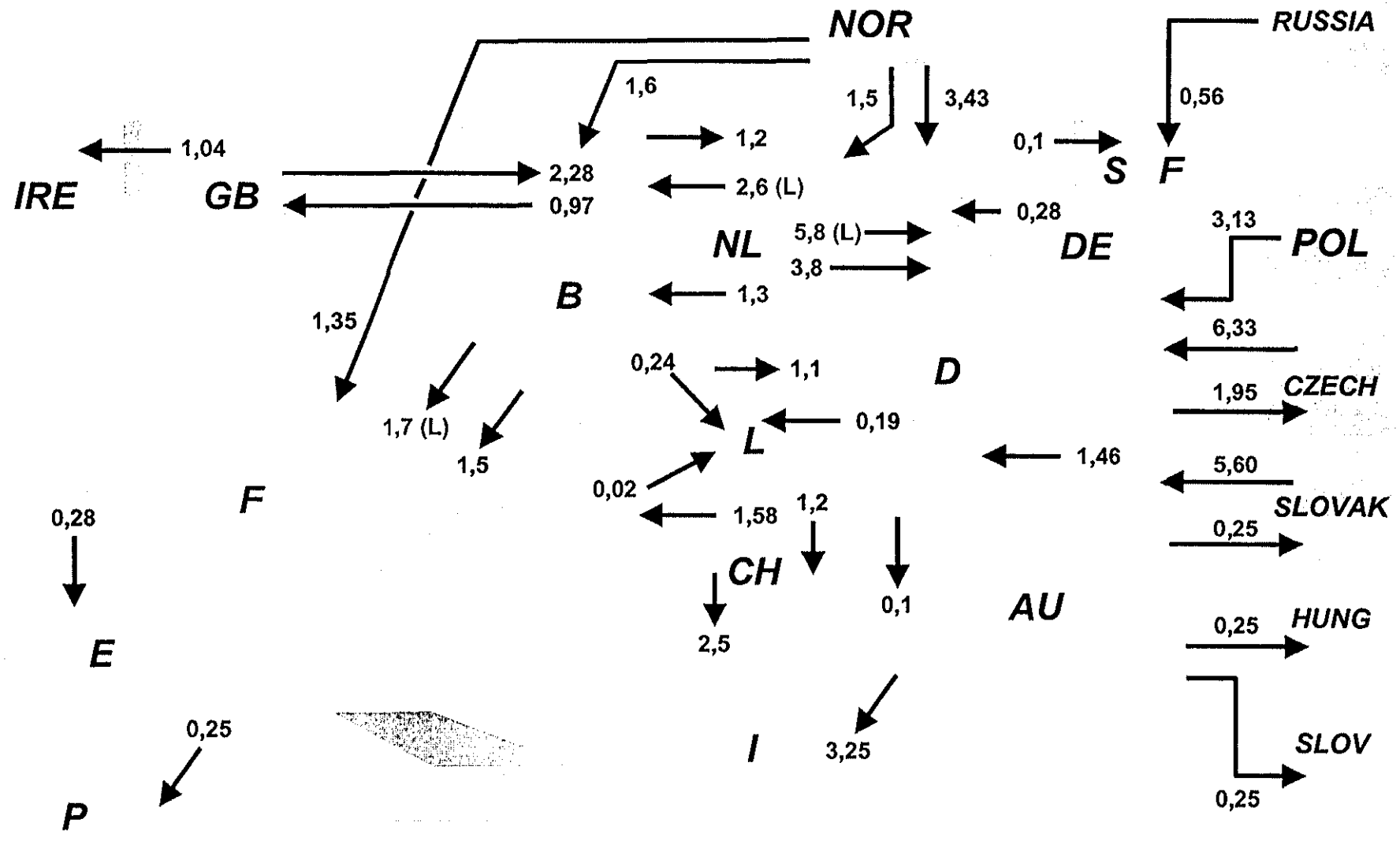

Lipsesc cifre

Operatorii sistemelor de transport a gazului negociaza cu cei din tarile vecine pentru a crea piata Europeana unica

Situatia acordurilor operationale incheiate:

- In functiune
- Discutii in desfasurare
- Luat in calcul

Aceasta harta prezinta situatia acordurilor operationale la 26 octombrie 2000 (al treilea Forum de la Madrid).

Majoritatea tarilor din UE depinde de importul de gaze

Import Dependency of West European Countries (%), 1998

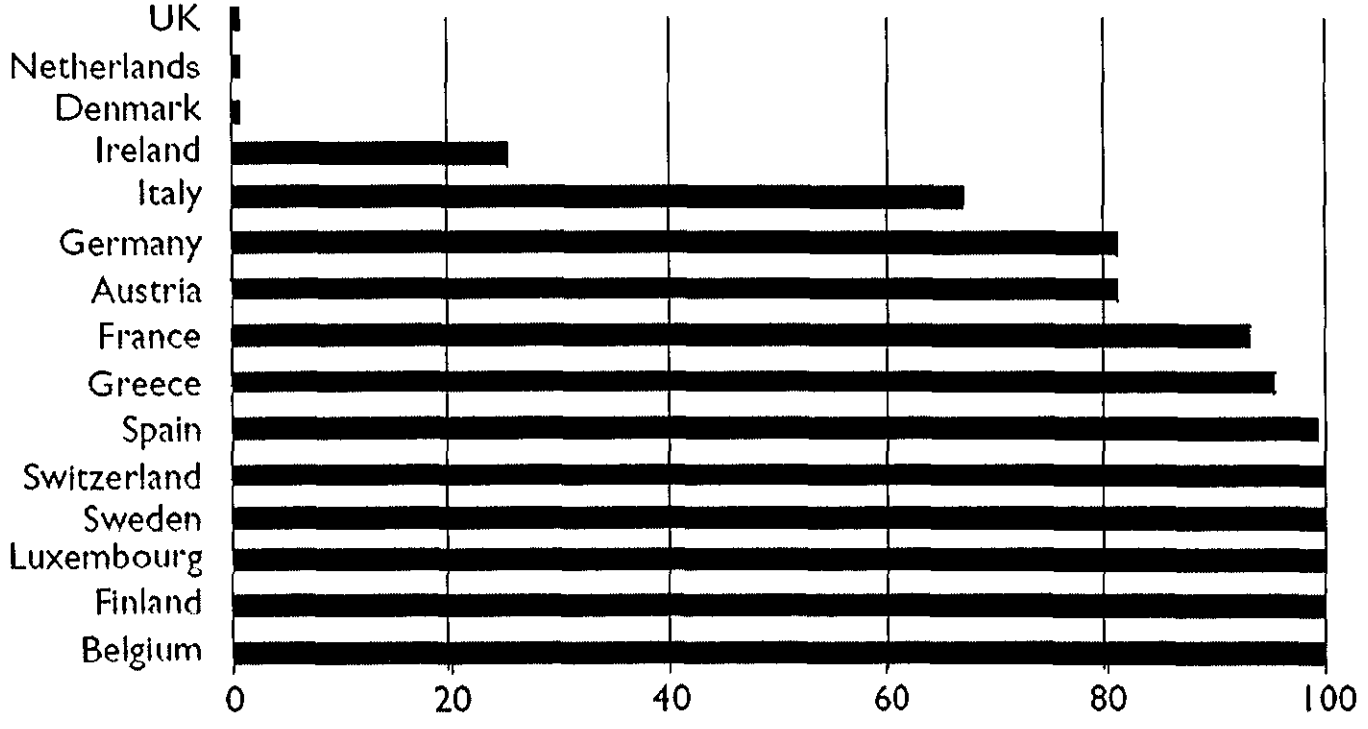

USAID

NEXANT

72

Companiile producatoare de gaz din 8 tari ofera partea de "concurenta" a UE

Country	Gas supply delivered to the competitive EU region
United Kingdom	Production of 102 BCM
Netherlands	Production of 75 BCM
Russia	exports of 60 BCM to the competitive EU region
Algeria	exports of 57 BCM to the competitive EU region
Norway	Production of 51 BCM
Germany	Production of 22 BCM
Italy	Production of 17 BCM
Denmark	Production of 7 BCM
Total supply:	About 391 BCM in 1999

Source: Nexant's analysis of data from International Energy Agency, *Monthly Gas Survey.*

Gazul rusesc concureaza cu cel din Marea Nordului si Africa de Nord

Sursa: Gas Transmission Europe presentation on *Cross-Border Tarification "Pancaking,"* October 2000

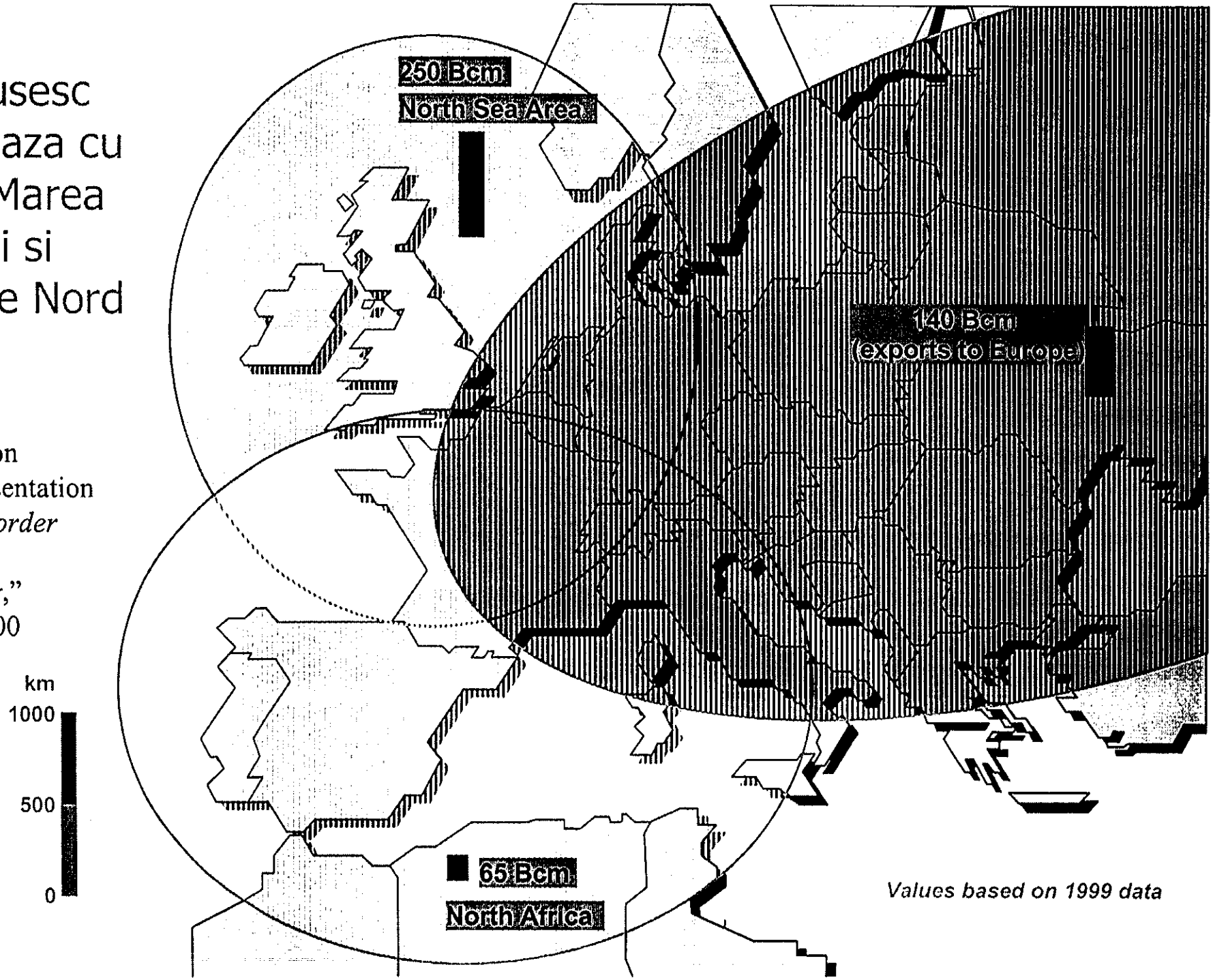

Concluzie: concurenta intre producatorii si importatorii de gaz este o posibilitate reala in UE

- Pentru a intelege concurenta, priviti mai degraba situatia actuala a pietei decat Directiva Gazului
  - In unele privinte, Directiva nu este decat o "hartie"
- Romania trebuie sa-si diversifice sursele de import
  - Tarile UE au multa experienta in acest domeniu

USAID

NEXANT

75

Romania este mai putin dependenta de gazul rusesc decat majoritatea tarilor din centrul Europei

Import Dependency of Central European Countries (%), 1998

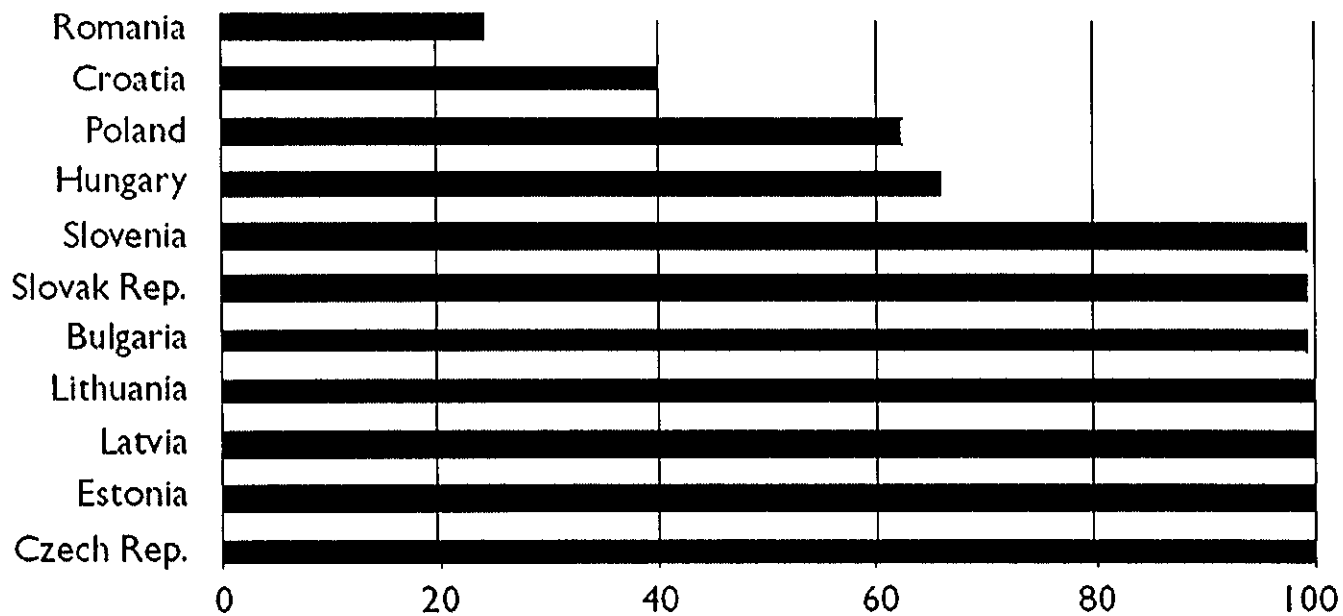

USAID

NEXANT

76

Majoritatea tarilor UE nu sunt un model pentru Romania

- Franta nu are destula deschidere a pietei pentru ca guvernul francez implementeaza Directiva lent
- In Grecia si Portugalia industria gazului este relativ noua, iar in Suedia este foarte mica
- Finlanda este complet dependenta de gazul rusesc
- Tari ca Irlanda, Danemarca si Belgia au sectoare mici de gaz in comparatie cu Romania

USAID NEXANT

77

Opening of the markets upon implementation (10 August 2000)

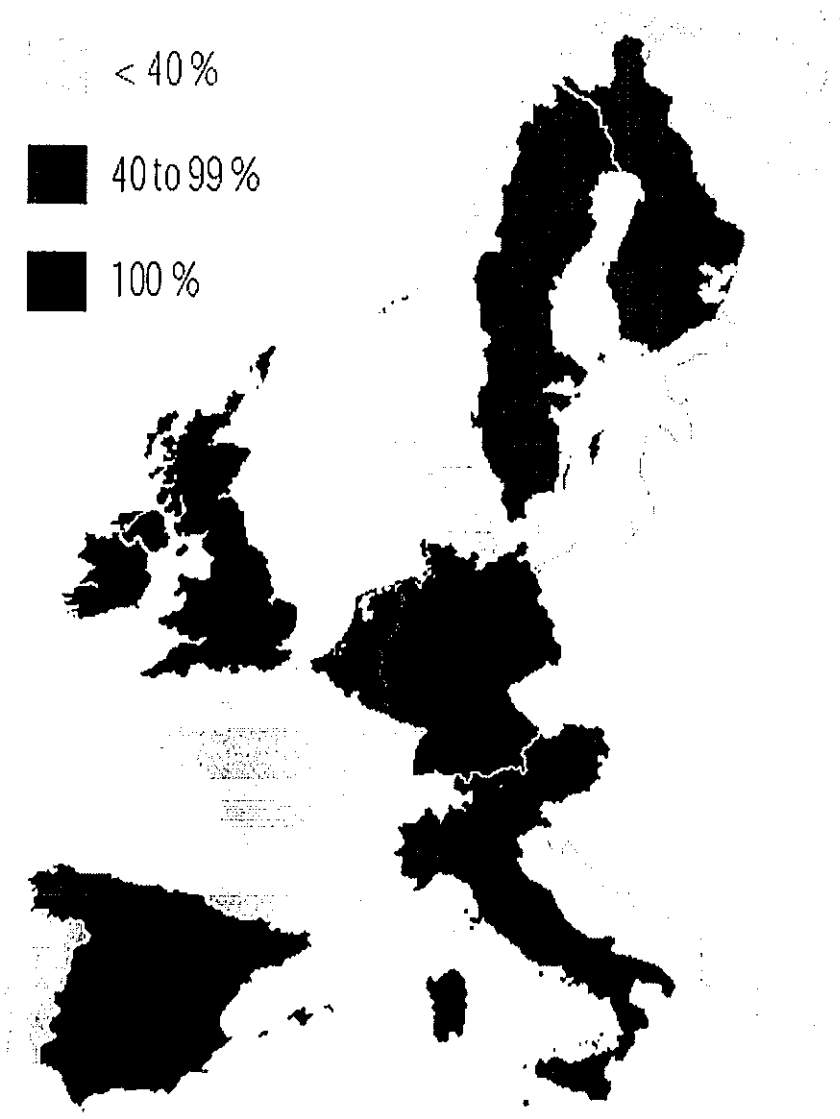

Expected situation in 2008

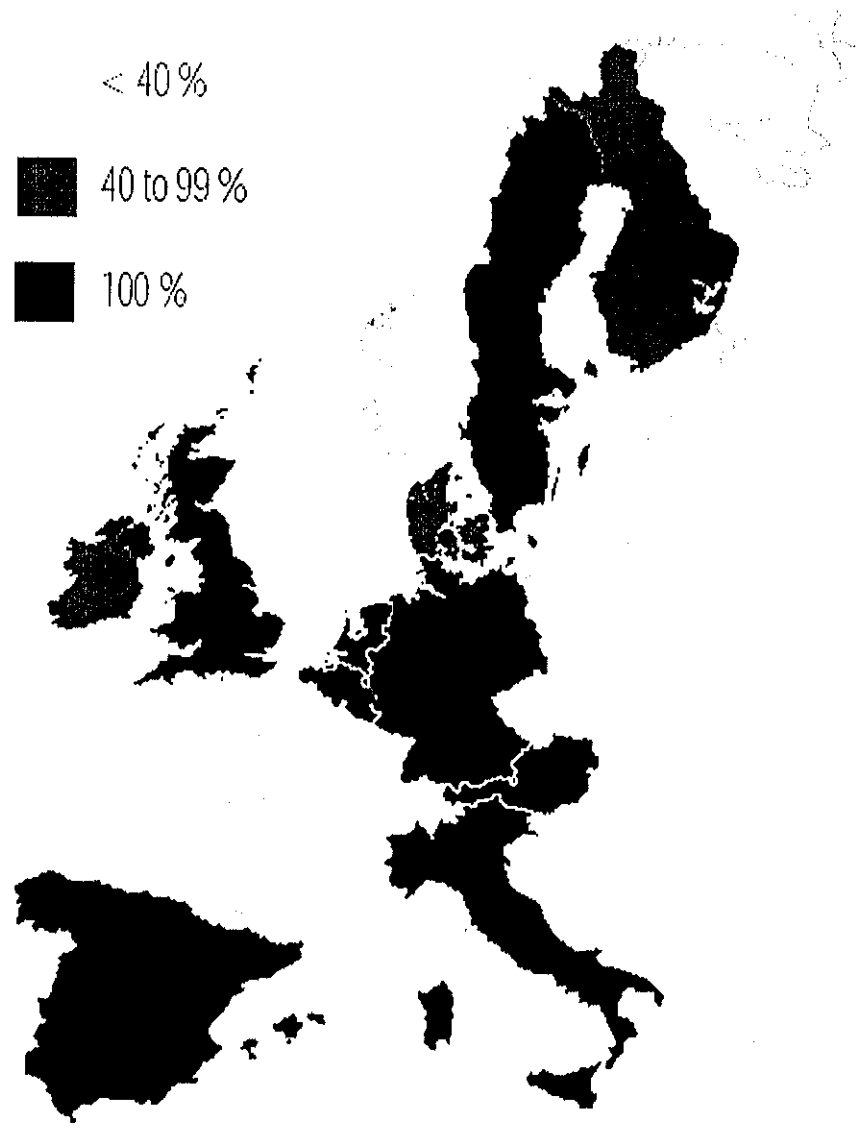

Germania are o piata mare a gazului fara un organism de reglementare

- In Germania nu exista o autoritate de reglementare, deci nu se poate negocia accesul tertilor. Acesta nu este un model pentru Romania.

USAID

NEXANT

79

Tarile UE au abordari diferite in ceea ce priveste acesul tertilor

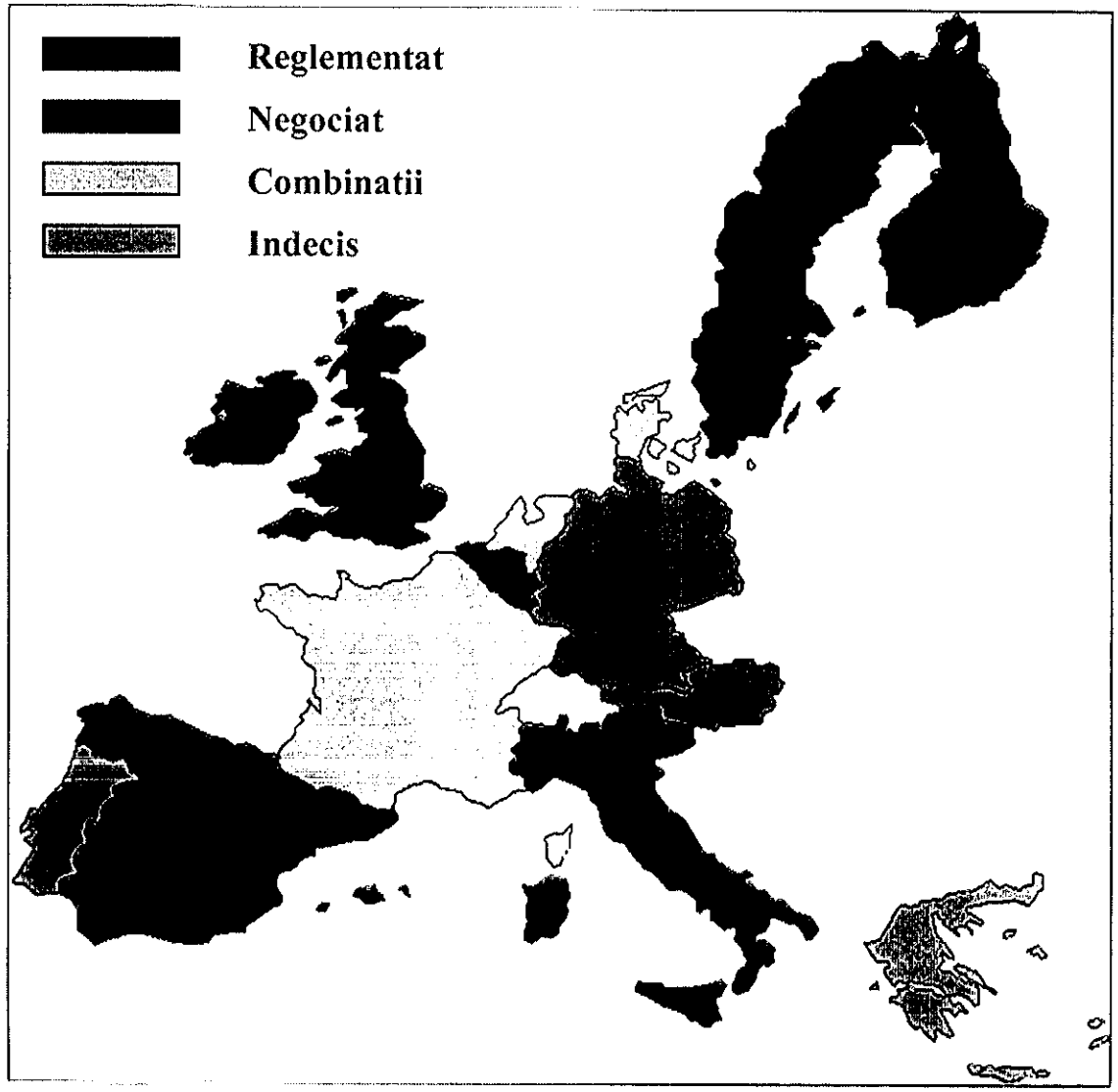

Unele tari ale UE si-au restructurat sectorul gazier, dincolo de cerintele Directivei Gazului

- Italia a introdus separarea legala a companiilor in sectorul gazier
- Olanda a creat departamentul separat de transport Gasunie, fara separare legala
- Marea Britanie are un sector gazier neseparat, dar nu are tranzit si nici nu depinde de gazul rusesc
- Spania reprezinta o piata relativ mica si nu depinde de gazul rusesc
- Austria este prea mica, fara experienta in reglementare

Italia si Marea Britanie conduc in separarea sectorului gazier

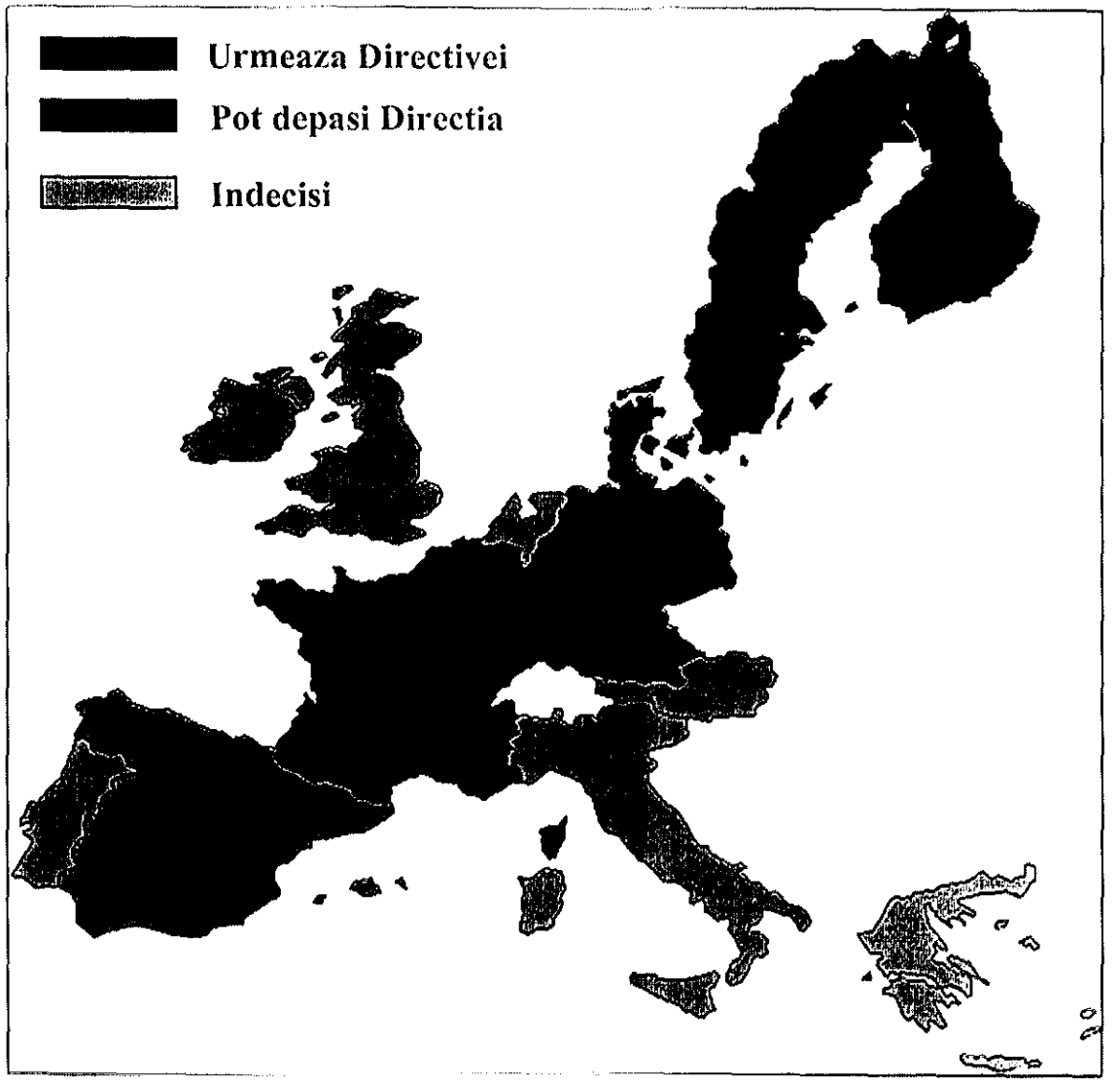

Italia, Marea Britanie si Spania au separare legala

Tara	Cerintele legale	Auto reglementare	Cod de conducere	
			Public	Intern
Belgia	Accounting	Managerial	Regulatory requirement	Actiune voluntara
Germania	Accounting	Managerial		
Spania	Legal			
Franta	Accounting	Managerial	-	Actiune voluntara
Italia	Legal	Managerial (1)	Legal (2)	
Olanda (Gasunie)	Accounting	Managerial	Actiune voluntara	
Marea Britanie	Legal	Proprietate		

Source: Distrigaz presentation at the *Fourth Meeting of the UN-ECE Gas Centre Task Force Group*, Brussels, 27-28 November 2000.

This slide has been edited by Nexant Inc.

83

Concluzie: Experienta Italiei este un "model" bun din care Romania isi poate crea propria abordare

- Prin lege, companiile gaziere pot fi implicate doar in una din aceste trei grupe de activitati:
  - transportul, inmagazinarea si dispecerizarea
  - distributia
  - productia, import/export, vanzare la consumatori finali si activitati de vanzare en-gros
- Italia are un amestec de productie interna si import
- Italia are un nivel semnificativ de tranzit de gaz

USAID NEXANT

NATIONAL AUTHORITY FOR REGUALTION IN NATURAL GAS SECTOR - ACTIVITY REPORT -

Mr. Gheorghe Radu
President of ANRGN

National Authority for Regulation in Natural Gas Sector (ANRGN) is a public institution, legal person, under coordination of Ministry of Industry and Resources (slide 1, ANRGN general presentation).

Its setting up, organization and functioning are the subject of Government Ordinance no. 41/2000, amended by Emergency Government Ordinance no. 88/2000 and Emergency Government Ordinance no. 300/2000. Indications regarding ANRGN are to be found also in Government Ordinance no. 60/2000, regarding regulation of the activities in natural gas sector, amended by Emergency Government Ordinance no. 44/2000.

According to art. 4 in Government Ordinance no. 41/2000, "ANRGN elaborates, applies and monitors national level compulsory regulation system, necessary for functioning of the sector and natural gas market on the terms of efficiency, safety, competition, transparency and consumers and environment protection".

ANRGN's current activity develops at more levels as it follows:

a) issuing and approval of documents, proper to natural gas sector (secondary legislation), as well as involving the Ministry of Industry and Resources for promoting primary regulations (Government Decisions);
b) issuing the technical and commercial regulations specific to natural gas sector (technical norms, Commercial Code of natural gas market, Measurement Regulation for the quantities in natural gas supplying systems etc.);
c) issues, grants, suspends or withdraws the authorizations and licenses in natural gas sector;
d) inspection actions for the economic agents in the sector to observe the regulation in the domain;
e) certification of the clauses and terms of the concession agreements for natural gas transport and distribution systems;
f) issuing a procedure regarding mediation and solving the litigations;
g) preventing and eliminating the abuse of dominant position on the natural gas internal market;
h) monitors quality standards application in natural gas sector specific services;
i) other competences and attributions, according to arts. Nos. 5 and 6 from Government Ordinance no. 41/2000 and its own Regulation for organizing and functioning, approved by the Order of Minister of Industry and Trade no. 5/15.01.2001

The activity program of ANRGN for the year 2001 has in view:

a) promoting the regulation drafts initiated in 2000, as well as issuing and promoting new technical and commercial regulations, according to the developing strategy in natural gas sector, part of the Government Program;
b) the necessity of reconsidering the primary legislation in natural gas and oil domain (Petroleum Law no. 134/1995; Law on public property and its juridical

85

regime no. 213/1998; Law on the system of concessions no. 219/1998;G.O. no. 41/2000 and G.O. no. 60/2000, by the future laws for their approval), so that there is a clear delimitation of the competences of ANRGN and ANRM, a clarification of the legal regime of natural gas distribution networks – Law no. 2134/1998, as well as a specification of legal character of the certificate issued by the regulation authorities – Law no. 219/1998;

c) continuing the granting/licensing process for the companies in natural gas sector;
d) implementation of the programs having PHARE, USAID and World Bank assistance, for harmonizing the internal legislation in the sector with European Community regulations, keeping the principle of subsidiary;
e) implementing the quality system in ANRGN, as well as the training programs for its own staff.

Starting with January 2001, ANRGN has obtained evident progress in promoting norm documents, being published in Monitorul Oficial of Romania ten specific documents, as it follows: (slide 2, Secondary Legislation issued by ANRGN):

a) Decision no. 1/2000 concerning approval for frame-contracts for natural gas supplying to captive consumers (M.Of. no. 45 bis from January 26, 2001); as a result of coming into force of this decision, the Government Decision no. 942/1995 concerning the approval for the regulation for supplying and using natural gas has been abolished (by Government Decision no. 303/20000, published in Monitorul Oficial of Romania, Part I, no. 134 from March 8, 2001-norm initiated by Ministry of Industry and Resources, together with ANRGN);
b) Decision no. 2/2000 concerning approval for Regulation for accreditation of natural gas eligible consumers (M.Of. no. 45 bis from January 26, 2001);
c) Decision no. 3/2000 concerning approval for the frame-contract for natural gas sale-purchase for eligible consumers (M.Of. no. 45 bis from January 26, 2001);
d) Decision no. 51/17 January 2001 concerning approval for Instructions regarding documents issuing regime (M.Of. no. 84 from February 19, 2001);
e) Decision no. 52/23 January 2001 concerning approval for Regulation for programming, functioning and dispatching the natural gas national transport system ((M.Of. no. 45 bis from January 26, 2001);
f) Decision no. 54/23 January 2001 concerning approval for the regulation for ascertaining, notifying and sanctioning the deviations from the regulations issued in natural gas sector (M.Of. no. 84 from February 19, 2001);
g) Minister of Industry and Resources' Order no. 15/26 January 2001 concerning approval for Regulation for authorizing and verifying the staff exerting designing, execution and operation activities in natural gas sector and Regulation for authorizing and verifying the economic agents exerting designing and execution activities in natural gas sector (M.Of. no. 112 from March 6, 2001);
h) ANRGN President's Order no. 75/ March 15, 2001 and ANRM President's no.37/ March 15, 2001 concerning the establishment of regulated tariffs for captive consumers in natural gas sector (M.Of. no. 151 from March 28, 2001); it has come into force on April 1, 2001;
i) ANRGN President's Decision no. 78/March 15, 2001, regarding approval for Performance standard for natural gas supplying service, achieved by distribution operators ((M.Of. no. 197 from April 19, 2001);

86

j) ANRGN President's Decision no. 79/March 15, 2001, regarding approval for Criteria and methods for establishing regulated tariffs in natural gas sector (M.Of. no. 197 from April 20, 2001);

As the program for ANRGN regulation for 2001, we mention that there has been created an efficient flow for promoting the documents. So in 2001 it is expected to be finish a procedure for regulation for some norm drafts, as it follows:

a) Frame contracts concerning the purchasing, transport (which is to be issued by the transporter and approved by ANRGN), transit, storage and distribution of natural gas (in progress);
b) The Commercial Code of natural gas market (in progress, having USAID's consultant support);
c) The compulsory clauses of the contract for granting the natural gas distribution service (approved by ANRGN President's Decision no. 81/March 15, 2001);
d) Methods for monitoring the natural gas eligible consumers (in progress);
e) Technical norms for establishing the protection and safety areas of the objectives in natural gas sector (in progress);
f) Methods for issuing the technical certificates for equipment, installation, devices, products and proceedings used in natural gas sector (in progress);
g) Technical norms for designing and performing the natural gas supplying systems made of steel and polyethylene (in progress);
h) Technical norms for operating the natural gas supplying systems made of steel and polyethylene (in progress);
i) Regulation regarding the legal regime of liquid natural gas – LPG, LNG (in progress);
j) Regulation for measuring natural gas flow and Regulation for measuring natural gas quantities in natural gas supplying systems (in progress);
k) Methods for monitoring and control for observing the Criteria and methods for establishing regulated tariffs in natural gas sector by the natural gas suppliers (in progress)

Also during 2001 is to be continued the procedure for legislate the laws' drafts for approval Government Ordinance no. 41/2000 and Government Ordinance no.60/2000. As it concerns the draft law for approving the Government Ordinance no. 41/2000, it was promoted at the Chamber, now being on the agenda of Economical Commission in the Senate.

As it concerns the activity for granting/licensing for companies in natural gas sector, ANRGN has granted starting from January 15 up to now, 8 authorizations (2 authorizations for initiating the setting up; 6 authorizations for functioning) and 23 licenses (16 supplying licenses; 3 distribution licenses; 1 transport license; 1 transit license; 2 storage licenses). This complex activity is based on the provisions of Government Decision no. 784/2000 concerning approval for Regulation for granting authorizations and licenses in natural gas sector. (slide 3, Achievements of ANRGN's activity for authorizing and licensing).

After coming into force of the Regulation for accreditation of natural gas eligible consumers, eight accreditation requests have been set down at ANRGN up to now, their solving being conditioned by promoting a norm that shall officially announce the opening degree of the internal natural gas market.

87

The heterogeneous nature of the present internal legislation has lead to some overlapping between the attributions of ANRGN and other public institutions (National Agency for Mineral Resources – ANRM; the Ministry of Public Works, Transport and Dwelling, ex MLPAT). So:

a) Clear delimitation of the competences of ANRGN opposite ANRM presumes the corresponding amend of Petroleum Law no. 134/1995, as well as of the Methodological norme issued for applying this and approved by Government Decision no. 1265/1996, modified by Government Decision no. 1363/2000;we mention that by the Order of Minister of Industry and Trade no. 56/ March2, 2001 it has been approved the consistence of the teams enforced with the initiation of the draft for the emergency ordinance for modifying and completing the Petroleum Law no. 134/1995; (slide 4, Necessity of reconsidering the primary legislation in the sector)
b) ANRGN considers necessary and welcome the modification of the provisions in the legislation concerning the constructions regime, issued by the ex MLPAT, as it follows:
    - amend Law no. 10/1995 concerning construction quality, so that the installation in natural gas sector does not need a construction authorization from the ministry, being the competence of ANRGN;
    - modification of Government Ordinance no. 95/1999 concerning the quality for installing works for equipment and technological industrial installation, for specifying that the activities foreseen at letter F40 in the appendix(i.e. natural gas production, transport and distribution) should be regulated and coordinated by ANRGN.

We express our hope that the future activity of ANRGN, having as base the continuously cooperation with the Ministry of Industry and Resources, with the other enforced bodies of the state, as well as the profile institutions from abroad shall be benefic for natural gas sector.

88

ANRGN – GENERAL PRESENTATION

LEGAL HEADQUARTERS OF THE MATERIA	➢**Government Ordinance no. 41/2000 concerning the setting up, organization and functioning ANRGN**
LEGAL REGIME	**Public institution, extra bugetary, under coordination of Ministry of Industry and Resources**
ROLE OF ANRGN	➢Balance of the interests of the companies in the sector ➢Natural gas consumers' protection ➢Energetic efficiency promotion ➢Encouraging the competition on natural gas market
MAIN ATTRIBUTIONS	➢Regulation of prices and tariffs ➢Licensing, authorizing ➢Technical regulations ➢Proceedings regarding mediation and solving the litigations
COMPETENCE	➢Grants/suspends/withdraws authorizations and licenses ➢Controls and sanctions the non observing of secondary legislation in the sector ➢Prevents the abuse of dominant position on natural gas market

89

THE NATIONAL REGULATORY AUTHORITY FOR THE NATURAL GAS SECTOR

Achievements of ANRGN for authorizing/licensing the companies

Legal base

G.D. no.784/2000

•As a result of the requests from the fourth trim in 2000,the documentations set up by 15 commercial companies have been analyzed and after the establishing the conformity with the regulation issued by ANRGN, have been issued licenses, authorizations as it follows :

Year 2000

Total **7 licenses**, from which:
- 4 licenses for natural gas supplying
- 3 natural gas distribution licenses

Total **26 authorizations, from which**:
- -16 initiation the setting up authorizations
- -10 functioning authorizations

Year 2001

Total **42 licenses, from which:**
- -19 licenses for natural gas supplying
- -4 natural gas distribution licenses
- -1 natural gas transport license
- -1 natural gas transit license
- -2 natural gas underground storage licenses
- -15 natural gas distribution temporary licenses

Total **8 authorizations, from which :**
- -2 initiation the setting up authorizations
- -6 functioning authorizations

THE NECESITY FOR RECONSIDERATING THE PRIMARY LEGISLATION IN NATURAL GAS SECTOR

Initiating the steps for AMENDING the

- **Petroleum Law no. 134/1995 and G.D. no. 1363/2000, for modifying G.D. no. 1265/1996, for harmonizing the provisions of those norms with the provisions of G.O. no. 60/2000 concerning regulation in natural gas sector**
  - **Strict delimitation between the competences of ANRGN of those of ANRM**
  - **Avoiding the parallelism in the regulation activity of those two competent authorities**
  - **Consolidation of the statute and the credibility degree of those two institutions**
- **Public Property Law no. 213/1998 for clarifying the legal regime of the networks for natural gas distribution**
- **Concession Law no. 219/1998 for defining the role and content of the certificate issued by the regulatory authority**

URGENTING THE PROCEDURES FOR PROMOTING THE LAWS FOR APPROVAL THE GOVERNMENT ORDINANCES NO. 41/2000 AND NO. 60/2000 – THEIR HARMONIZING WITH THE OBSERVING THE AQUIS COMMMOUNITAIRE

DOCUMENTS ISSUED BY ANRGN

- FRAME CONTRACTS FOR CAPTIVE CONSUMERS SUPPLYING
- REGULATION FOR NATURAL GAS ELIGIBLE CONSUMERS' ACCREDITATION
- FRAME CONTRACTS FOR NATURAL GAS SALE-PURCHASE FOR ELIGIBLE CONSUMERS
- REGULATION FOR PROGRAMMING, FUNCTIONING AND DISPATCHING OF NTS
- INSTRUCTIONS CONCERNING DOCUMENT ISSUING REGIME
- REGULATION FOR ASCERTAINING, NOTIFYING AND SANCTIONING THE DEVIATION FROM THE REGULATIONS IN THE SECTOR
- REGULATION CONCERNING THE AUTHORIZED INSTALLERS-AUTHORIZATION ECONOMIC AGENTS DESIGNING-OPERATION IN THE SECTOR
- ESTABLISHING THE REGULATED TARIFFS FOR CAPTIVE CONSUMERS
- PERFORMANCE STANDARD FOR SUPPLYING SERVICE
- CRITERIA AND METHODS FOR ESTABLISHING REGULATED TARIFFS IN NATURAL GAS SECTOR

AUTORITATEA NAŢIONALĂ DE REGLEMENTARE
ÎN DOMENIUL GAZELOR NATURALE
Calea Dorobanţilor nr.30, sector 1, Bucureşti
Tel./fax 01/2112438

AUTORITATEA NAŢIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL GAZELOR NATURALE -RAPORT DE ACTIVITATE-

După cum vă este cunoscut, Autoritatea Naţională de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale (ANRGN) este instituţie publică extrabugetară, cu personalitate juridică, aflată în coordonarea Ministerului Industriei şi Resurselor (slide 1, ANRGN prezentare generală).

Înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea acesteia fac obiectul Ordonanţei Guvernului nr.41/2000, modificată prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.88/2000, respectiv prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.300/2000. Totodată, dispoziţii privitoare la ANRGN se regăsesc şi în cuprinsul Ordonanţei Guvernului nr.60/2000 privind reglementarea activităţilor din sectorul gazelor naturale, modificată şi completată prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.44/2000.

Conform art.4 din Ordonanţa Guvernului nr.41/2000, "ANRGN elaborează, aplică şi urmăreşte sistemul de reglementări obligatorii la nivel naţional, necesar pentru funcţionarea sectorului şi a pieţei gazelor naturale în condiţii de eficienţă, siguranţă, concurenţă, transparenţă şi protecţie a consumatorilor şi a mediului".

Activitatea curentă a ANRGN se desfăşoară pe mai multe planuri, după cum urmează:

a) elaborarea şi aprobarea actelor normative, proprii sectorului gazelor naturale (legislaţie secundară), precum şi cointeresarea Ministerului Industriei şi Resurselor în vederea promovării unor reglementări primare (hotărâri de Guvern);
b) elaborarea reglementărilor tehnice şi comerciale specifice sectorului gazelor naturale (norme tehnice, normative, Codul comercial al pieţei gazelor naturale, Regulamentul de măsurare

93

a cantităţilor de gaze naturale în sistemele de alimentare cu gaze naturale etc.);

c) acordarea, modificarea, suspendarea sau, după caz, retragerea autorizaţiilor şi licenţelor în sectorul gazelor naturale;
d) iniţierea şi dezvoltarea acţiunilor de control, în vederea respectării de către agenţii economici din sector a reglementărilor emise în această materie;
e) avizarea clauzelor şi a condiţiilor acordurilor de concesiune ale sistemelor de transport şi de distribuţie a gazelor naturale;
f) elaborarea unei proceduri privind medierea şi soluţionarea neînţelegerilor precontractuale;
g) prevenirea şi combaterea abuzului de poziţie dominantă înregistrat pe piaţa internă de gaze naturale;
h) urmărirea respectării standardelor de calitate specifice serviciilor prestate în sectorul gazelor naturale şi asigurarea adaptabilităţii acestora;
i) alte competenţe şi atribuţii, conform art.5 şi art.6 din Ordonanţa Guvernului nr.41/2000, coroborat cu Regulamentul propriu de organizare şi funcţionare, aprobat prin Ordinul ministrului Industriei şi Resurselor nr.5/15.01.2001.

Programul de activitate al ANRGN pentru anul 2001 are în vedere:

a) promovarea proiectelor de reglementări iniţiate în anul 2000, precum şi elaborarea şi promovarea de noi reglementări tehnice şi comerciale, în conformitate cu strategia de dezvoltare a sectorului gazelor naturale, parte integrantă a Programului de guvernare;
b) necesitatea reconsiderării legislaţiei primare din domeniul petrolului şi gazelor naturale (Legea petrolului nr.134/1995; Legea nr.213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia; Legea nr.219/1998 privind regimul concesiunilor; O.G.nr.41/2000 şi O.G.nr.60/2000, prin viitoarele legi de aprobare ale acestora), în vederea asigurării, printre altele, a unei delimitări clare de competenţe între ANRGN şi ANRM, a clarificării regimului juridic al reţelelor de distribuţie gaze naturale – Legea nr.213/1998, precum şi pentru precizarea naturii juridice a avizului eliberat de autorităţile de reglementare – Legea nr.219/1998;

94

c) continuarea procesului de autorizare/licenţiere a agenţilor economici din sectorul gazelor naturale;
d) implementarea programelor cu asistenţă PHARE, USAID şi Banca Mondială, în vederea armonizării legislaţiei interne de profil cu reglementările comunitare, sub rezerva respectării principiului subsidiarităţii;
e) implementarea sistemului calităţii la nivelul ANRGN, precum şi a programelor de instruire a personalului propriu.

Începând cu ianuarie 2001 A.N.R.G.N. a înregistrat progrese notabile în domeniul promovării actelor normative, fiind publicate în Monitorul Oficial al României zece reglementări distincte, după cum urmează (slide 2, Legislaţia secundară emisă de ANRGN):

a) Decizia nr.1/2000 privind aprobarea contractelor-cadru de furnizare a gazelor naturale pentru consumatorii captivi (M.Of. nr.45 bis din 26.01.2001); ca urmare a intrării în vigoare a acestei decizii, s-a abrogat, pentru considerente de evitare a paralelismelor în reglementare, Hotărârea Guvernului nr.942/1995 privind aprobarea Regulamentului pentru furnizarea şi utilizarea gazelor naturale (prin Hotărârea Guvernului nr.303/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.134 din 8.03.2001 – act normativ iniţiat de Ministerul Industriei şi Resurselor, împreună cu ANRGN);
b) Decizia nr.2/2000 privind aprobarea Regulamentului pentru acreditarea consumatorilor eligibili de gaze naturale (M.Of. nr.45 bis din 26.01.2001);
c) Decizia nr.3/2000 privind aprobarea contractului-cadru de vânzare-cumpărare a gazelor naturale pentru consumatorii eligibili (M.Of. nr.45 bis din 26.01.2001);
d) Decizia nr.51/17.01.2001 pentru aprobarea Instrucţiunilor privind regimul eliberării documentelor (M.Of. nr.84 din 19.02.2001);
e) Decizia nr.52/23.01.2001 privind aprobarea Regulamentului de programare, funcţionare şi dispecerizare a Sistemului Naţional de Transport gaze naturale (M.Of. nr.45 bis din 26.01.2001);
f) Decizia nr.54/23.01.2001 privind aprobarea Regulamentului de constatare, notificare şi sancţionare

95

a abaterilor de la reglementările emise în sectorul gazelor naturale (M.Of. nr.84 din 19.02.2001);

g) Ordinul ministrului Industriei şi Resurselor nr.15/26.01.2001 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea şi verificarea personalului care desfăşoară activităţi de proiectare, execuţie şi exploatare în sectorul gazelor naturale şi a Regulamentului pentru autorizarea şi verificarea agenţilor economici care desfăşoară activităţi de proiectare şi execuţie în sectorul gazelor naturale (M.Of.nr.112 din 6.03.2001);

h) Ordinul preşedintelui ANRGN nr.75/15.03.2001 şi al preşedintelui ANRM nr.37/15.03.2001 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru consumatorii captivi din sectorul gazelor naturale – M.Of.nr.151 din 28.03.2001 (intrat în vigoare la 01.04.2001);

i) Decizia preşedintelui ANRGN nr.78/15.03.2001 privind aprobarea Standardului de performanţă pentru serviciul de furnizare a gazelor naturale, realizat de operatorii de distribuţie - M.Of. nr.197 din 19.04.2001;

j) Decizia preşedintelui ANRGN nr.79/15.03.2001 privind aprobarea Criteriilor şi metodelor pentru stabilirea preţurilor şi a tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale – M.Of. 199 din 20.04.2001.

Privitor la programul reglementărilor ANRGN pe anul 2001, precizăm faptul că s-au creat premisele asigurării unui flux eficient al promovării documentelor. Astfel, se preconizează definitivarea în anul 2001 a procedurii de reglementare pentru o serie de proiecte de acte normative, după cum urmează:

a) Contractele-cadru privind achiziţia, transportul (ce va fi elaborat de transportator, respectiv aprobat de ANRGN), tranzitul, înmagazinarea şi distribuţia gazelor naturale (în curs de elaborare);

b) Codul Comercial al pieţei gazelor naturale (în curs de elaborare, cu sprijinul consultantului USAID);

c) Clauzele obligatorii ale contractului de concesiune a serviciilor de distribuţie a gazelor naturale (aprobate prin Decizia preşedintelui ANRGN nr.81/15.03.2001);

d) Metodologia de monitorizare a consumatorilor eligibili de gaze naturale (în curs de elaborare);

96

e) Norme tehnice pentru stabilirea zonelor de protecţie şi de siguranţă ale obiectivelor din sectorul gazelor naturale (în curs de elaborare);
f) Metodologia de emitere a atestatelor tehnice pentru echipamentele, instalaţiile, aparatele, produsele şi procedeele utilizate în sectorul gazelor naturale (în curs de elaborare);
g) Norme tehnice de proiectare şi executare a sistemelor de alimentare cu gaze naturale din oţel şi polietilenă (în curs de elaborare);
h) Norme tehnice pentru exploatarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale din oţel şi polietilenă (în curs de elaborare);
i) Reglementări privind regimul juridic al gazelor naturale lichefiate - LPG, LNG (în curs de elaborare);
j) Regulamentul de măsurare a debitelor de gaze naturale şi Regulamentul de măsurare a cantităţilor de gaze naturale în sistemele de alimentare cu gaze naturale (în curs de elaborare);
k) Metodologia de urmărire şi control în vederea respectării de către furnizorii de gaze naturale a Criteriilor şi metodelor privind stabilirea preţurilor şi a tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale (în curs de elaborare).

De asemenea, în cursul anului 2001 urmează a fi continuată procedura de legiferare în cazul proiectelor legilor de aprobare a Ordonanţei Guvernului nr.41/2000 şi a Ordonanţei Guvernului nr.60/2000. Cu privire la, proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanţei Guvernului nr.41/2000 acesta a fost promovat în plenul Camerei Deputaţilor, în prezent aflându-se pe ordinea de zi a Comisiei economice din cadrul Senatului României.

În activitatea de autorizare/licenţiere a agenţilor economici din sectorul gazelor naturale, ANRGN a acordat, în perioada cuprinsă între 15 ianuarie 2001 până în prezent, 8 autorizaţii (2 autorizaţii de iniţiere a înfiinţării; 6 autorizaţii de funcţionare) şi 23 licenţe (16 licenţe de furnizare; 3 licenţe de distribuţie; 1 licenţă de transport; 1 licenţă de tranzit; 2 licenţe de înmagazinare). Temeiul acestei activităţi complexe îl formează prevederile Hotărârii Guvernului nr.784/2000 privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea autorizaţiilor şi licenţelor în sectorul gazelor naturale. (slide 3, Realizări ale ANRGN în activitatea de autorizare, licenţiere)

După intrarea în vigoare a Regulamentului pentru acreditarea consumatorilor eligibili de gaze naturale, au fost depuse până în prezent la ANRGN opt cereri de acreditare, a căror soluţionare este condiţionată suspensiv de promovarea unui act normativ, prin care să se anunţe oficial gradul de deschidere a pieţei interne de gaze naturale.

Caracterul eterogen al legislaţiei interne actuale a condus în acest domeniu la înregistrarea unor suprapuneri de atribuţii între ANRGN şi alte instituţii publice (Agenţia Naţională pentru Resurse Minerale - ANRM; Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor şi Locuinţei, fostul MLPAT). Astfel:

a) delimitarea clară a competenţelor ANRGN în raport cu ANRM presupune amendarea corespunzătoare a Legii petrolului nr.134/1995, precum şi a Normelor metodologice emise în aplicarea acesteia şi aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1265/1996, la rândul ei modificată prin Hotărârea Guvernului nr.1363/2000; menţionăm faptul că, prin Ordinul ministrului Industriei şi Resurselor nr.56/02.03.2001 a fost aprobată componenţa colectivelor însărcinate cu iniţierea, printre altele, a proiectului ordonanţei de urgenţă de modificare şi completare a Legii petrolului nr.134/1995, în sensul celor mai sus prezentate; (slide 4,Necesitatea reconsiderării legislaţiei primare, incidente sectorului)

b) ANRGN consideră necesară şi oportună modificarea prevederilor din legislaţia privind regimul construcţiilor, elaborată de către fostul MLPAT, după cum urmează:

*amendarea Legii nr.10/1995 privind calitatea în construcţii, în sensul circumstanţierii conform căreia instalaţiile din domeniul gazelor naturale nu necesită autorizaţie de construire, emisă de ministerul de resort, fiind în aria de competenţă a ANRGN;

*modificarea Ordonanţei Guvernului nr.95/1999 privind calitatea lucrărilor de montaj pentru utilaje, echipamente şi instalaţii tehnologice industriale, în sensul precizării că activităţile prevăzute la litera F40 din anexă (adică producţia, transportul şi distribuţia gazelor naturale) vor fi reglementate şi coordonate de ANRGN;

93

***

În concluzie, ne exprimăm speranţa că activitatea viitoare a ANRGN, având ca fundament permanenta conlucrare cu Ministerul Industriei şi Resurselor, cu celelalte organe abilitate ale statului, precum şi cu instituţiile de profil din străinătate va fi benefică pentru sectorul gazelor naturale.

PREŞEDINTE
GHEORGHE RADU

99

Realizări ale ANRGN în activitatea de autorizare / licenţiere a agenţilor

Sediul legal al materiei
H.G. Nr.784/2000

•Urmare solicitărilor înregistrate în trimestrul IV al anului 2000, au fost analizate documentaţiile depuse de 15 societăţi comerciale şi, după stabilirea conformităţii cu prevederile regulamentului emis de către ANRGN, au fost eliberate, licenţe, autorizaţii după cum urmează:

Anul 2000

Total **7 licenţe**, din care:
- 4 licenţe de furnizarea gazelor naturale
- 3 licenţe de distribuţie a gazelor naturale

Total **26 autorizaţii**, din care:
-16 autorizaţii de iniţiere a înfiinţării
-10 autorizaţii de funcţionare

Anul 2001

Total **42 licenţe**, din care:
-19 licenţe de furnizare a gazelor naturale
-4 licenţe de distribuţie a gazelor naturale
-1 licenţă de transport a gazelor naturale
-1 licenţă de tranzit a gazelor naturale
-2 licenţe de înmagazinare subterană
-15 licenţe provizorii pentru concesionarea distribuţiei

Total **8 autorizaţii**, din care:
-2 autorizaţii de iniţiere a înfiinţării
-6 autorizaţii de funcţionare

100

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL GAZELOR NATURALE

ANRGN - PREZENTARE GENERALĂ

SEDIUL LEGAL AL MATERIEI ➢**Ordonanța Guvernului nr.41/2000 privind înființarea, organizarea şi funcționarea ANRGN**

REGIMUL JURIDIC ➢**Instituție publică, extrabugetară, în coordonarea Ministerului Industriei şi Resurselor**

ROLUL ANRGN

- ➢Echilibrarea intereselor agenților din sector
- ➢Protecția consumatorilor de gaze naturale
- ➢Promovarea eficienței energetice
- ➢Încurajarea concurenței pe piața gazelor naturale

ATRIBUȚII PRINCIPALE

- ➢Reglementarea prețurilor şi tarifelor
- ➢Licențiere, autorizare
- ➢Reglementări tehnice
- ➢Proceduri privind medierea şi soluționarea neînțelegerilor

COMPETENȚE

- ➢Acordă/suspendă/retrage autorizații şi licențe
- ➢Controlează şi sancționează nerespectarea legislației secundare în sector
- ➢Previne abuzul de poziție dominantă pe piața gazelor naturale

10/

ACTE NORMATIVE EMISE DE ANRGN

- CONTRACTE-CADRU DE FURNIZARE PENTRU CONSUMATORII CAPTIVI
- REGULAMENT PENTRU ACREDITAREA CONSUMATORILOR ELIGIBILI
- CONTRACT-CADRU DE VÂNZARE-CUMPĂRARE GAZE NATURALE PENTRU CONSUMATORII ELIGIBILI
- REGULAMENT DE PROGRAMARE, FUNCȚIONARE, DISPECERIZARE SNT
- INSTRUCȚIUNI PRIVIND REGIMUL ELIBERĂRII DOCUMENTELOR
- REGULAMENT DE CONSTATARE, NOTIFICARE ŞI SANCȚIONARE A ABATERILOR DE LA REGLEMENTĂRILE DIN SECTOR
- REGLEMENTĂRI PRIVIND INSTALATORII AUTORIZAȚI – AUTORIZARE AGENȚI ECONOMICI PROIECTARE-EXECUȚIE ÎN SECTOR
- STABILIREA TARIFELOR REGLEMENTATE PENTRU CONSUMATORII CAPTIVI
- STANDARDUL DE PERFORMANȚĂ PENTRU SERVICIUL DE FURNIZARE
- CRITERII ŞI METODE PENTRU STABILIREA PREȚURILOR ŞI A TARIFELOR REGLEMENTATE

Necesitatea reconsiderării legislației primare, incidente sectorului de gaze naturale

Inițierea demersurilor de AMENDARE a

- **Legii Petrolului nr.134/1995** şi a **H.G.nr.1363/2000,** de modificare a **H.G.nr.1265/1996**, în vederea armonizării prevederilor acestor acte normative cu prevederile **O.G.nr.60/2000 privind reglementarea sectorului de gaze naturale;**
  - **delimitarea** cu claritate a competențelor **ANRGN** de cele ale **ANRM**
  - **evitarea paralelismelor** în acțiunea de reglementare a celor 2 autorități competente
  - **consolidarea statutului** şi a gradului de credibilitate a celor 2 instituții
- **Legii Proprietății publice nr.213/1998**, pentru clarificarea regimului juridic al rețelelor de distribuție gaze naturale
- **Legii Concesiunii nr.219/1998,** pentru definirea rolului şi conținutului avizului eliberat de autoritățile de reglementare.

URGENTAREA PROCEDURILOR DE PROMOVARE A LEGILOR DE APROBARE A ORDONANȚELOR GUVERNULUI NR.41/2000 ŞI RESPECTIV, NR. 60/2000 – ARMONIZAREA ACESTOR ACTE NORMATIVE, CU RESPECTAREA AQUIS-ULUI COMUNITAR

General considerations concerning the opportunity of issuing
THE COMMERCIAL CODE OF
NATURAL GAS MARKET;
vital elements of the future regulation

Ana Dumitru (ANRGN)

I. Preambles

Exerting the prerogatives offered by The Government Ordinance 40/2000, ANRGN issues, applies and monitors the compulsory regulation system at national level, necessary for natural gas sector and market functioning on efficiency, safety, competition and consumers and environment's protection terms.

The task of our institution is not one of those that could be achieved in a predictable period of time, with all the efforts and availability that the entire team of ANRGN proved all this time. In this regard the decisions for regulation adopted and published in Monitorul Oficial of Romania, Part I, are eloquent. (slide 1 – norm documents elaborated by ANRGN).

No doubt that these documents represent the core of the secondary legislation, materialized in the configuration of the incipient mechanisms of a future competition market in the sector – on one hand – and establishing the commercial behavior rules of the regulated market participants, on the other hand.

The drafts that ANRGN works for, specially talking about the Frame Contract for Natural gas Acquisition, the Technical Agreement for operation and the analysis of the frame contract for services NTS, for whose final we understand to initiate a feasible and mutual incentive feed-back with you – are important steps for creating a regulatory system proper to the new economic and commercial realities that we face, as well as to the perspective – more or less far away – of adhering the EU.

We are aware of the fact that your waiting horizon is very large regarding us, this being a reason that I take the advantage offered by this seminar and to provoke you; this provocation consists in achieving, through a concentrated effort and, of course, having the support of the organizers of this meeting, of a ample document that in the end I shall call the **Commercial Code Of Natural Gas Market.**

II. Approach

Having in view the complexity of the initiation step and achieving this document, as well as the originality of such a regulation for natural gas sector and natural gas market, we appreciate that first of all it has to be clarified to what part of the market it is addressed.

104

FIRST ASSUMPTION – **A sequential approach**

The exclusive regulation of the Competition Market, with all the ingredients (mechanisms, parts, participants, typical frame contracts, payments, warrantees, disputes, sanctions etc.)

SECOND ASSUMPTION – **An integrator approach** both for the Regulated Market and for the Competition Market, distinctly treating, in sections, of the two segments, within the same regulation. (slide 2 – Assumptions).

In this context it is convenient to express shortly the fact that, through the Order no. 85/2001, the ministry created the premises of functioning the regulated market, giving the Market Operator specific attributions, connected with the obligations that arise for the participants on this market (producers, suppliers, transporters, storage service, distributors etc.).

Regarding the assumptions presented in this section, ANRGN considers that your opinions, as well as those of the USAID officials, are decisive, so that the points of view and the comments that will follow are benefic for us in starting the preliminary operations for this document.

III. Natural Gas Market Commercial Code; notion, objectives; summary

The notion in the present instance could be defined as it follows:
The totality of the documents issued by the competent authority having as an object the natural gas market relationships regulation - definition of the participants and the market rules: record, offers, payments, transactions, warranties, regulations, disputes, ways for solving, sanctions etc.

The code has in principal in view the achieving of the following aims: (slide 3 – Objectives)

- To offer the set of rules necessary for market functioning on the best terms;
- To establish clearly the market participants' responsibilities;
- To ensure the coordination of the specific commercial agreements in the sector with the provisions of the Natural Gas Transport And Distribution Network Code
- To offer an efficient and balanced framework for solving the disputes between market participants;
- To individualize nondiscriminatory and equitable the appropriate sanctioning in case of deviations from the Code;
- To ensure, by the flexibility of the contented regulations, the possibility of amending, in case that the dynamics of the commercial phenomena in the sector imposes that.

As about the content of the Code, we assume that the following elements are essential:

- **Organization, functioning and the principals of natural gas market**
- Issuing and monitoring the implementation of the indications in the Code;

105

- Market administration;
- Information, documents;
- Contractual power;
- **Market participants**
- Recording the market participants;
- Mechanisms and parts of the market;
- Species of used contracts;
- Regulation for programming, functioning and dispatching of NTS
- **Payments general presentation**
- **Disputes on regulated market;**
- Disputes on competition market;
- Establishing and functioning the Committee for arbitration of disputes;
- **Sanctions**
- Appendixes

IV. For conclusions

If the imperfection is consubstantial for human nature, you cannot pretend to institution infallibility about the regulations that it issues, many times with efforts that we will not speak about here.

With all these difficulties, the role of creator of regulations in the sector, lucidity assumed by ANRGN responds to the many provocations generated by phenomena as: energetic markets globalization, their freedom of coercion, limitation of government interference but only the necessary.

The fact that natural gas sector has to be regulated is a reality that cannot be ignored, because it has a determining role in national economy – economy that wishes to be viable, but that cannot live in the absence of a coherent legislation frame, harmonized with the directives of UE in the domain.

Bazna, May 24 , 2001

106

DOCUMENTS ISSUED BY ANRGN

- FRAME CONTRACTS FOR CAPTIVE CONSUMERS SUPPLYING
- REGULATION FOR NATURAL GAS ELIGIBLE CONSUMERS' ACCREDITATION
- FRAME CONTRACTS FOR NATURAL GAS SALE-PURCHASE FOR ELIGIBLE CONSUMERS
- REGULATION FOR PROGRAMMING, FUNCTIONING AND DISPATCHING OF NTS
- INSTRUCTIONS CONCERNING DOCUMENT ISSUING REGIME
- REGULATION FOR ASCERTAINING, NOTIFYING AND SANCTIONING THE DEVIATION FROM THE REGULATIONS IN THE SECTOR
- REGULATION CONCERNING THE AUTHORIZED INSTALLERS-AUTHORIZATION ECONOMIC AGENTS DESIGNING-OPERATION IN THE SECTOR
- ESTABLISHING THE REGULATED TARIFFS FOR CAPTIVE CONSUMERS
- PERFORMANCE STANDARD FOR SUPPLYING SERVICE
- CRITERIA AND METHODS FOR ESTABLISHING REGULATED TARIFFS IN NATURAL GAS SECTOR

INCIDENTAL SPHERE OF THE REGULATIONS IN THE CODE; ASSUMPTIONS

A. REGULATED MARKET

- the totality of the documents that regulate the functioning mechanisms, ingredients, participants, typical frame-contracts, payments, warrantees, disputes, sanctions.

B. REGULATED MARKET + FREE MARKET

(captives) (eligibles)

THE OBJECTIVES OF THE COMMERCIAL CODE IN NATURAL GAS SECTOR

- ENSURES THE RULES NECESSARY FOR FUNCTIONING THE MARKET
- ESTABLISHES THE MARKET PARTICIPANTS' RESPONSABILITIES
- ESTABLISHES THE COMMERCIAL AGREEMENTS
- OFFERS A LEGAL FRAMEWORK FOR SOLVING THE DISPUTES

Considerații generale privind oportunitatea elaborării
CODULUI COMERCIAL AL PIEȚEI DE GAZE NATURALE;
elemente definitorii ale viitoarei reglementări

I. Preliminarii

În exercitarea prerogativelor conferite de O.G. nr. 40/2000 ANRGN elaborează, aplică şi urmăreşte sistemul de reglementări obligatorii la nivel național, necesar pentru funcționarea sectorului şi a pieței gazelor naturale în condiții de eficiență, siguranță, concurență şi protecție a consumatorilor şi a mediului.

Misiunea instituției noastre nu este dintre acelea ce se pot realiza într-un orizont de timp predictibil, cu toate eforturile şi disponibilitatea de care întregul colectiv al ANRGN a dat dovadă în toată această perioadă. În acest sens sunt elocvente deciziile de reglementare adoptate şi publicate în Monitorul Oficial al României, partea I (slide 1- acte normative emise de ANRGN).

Fără îndoială aceste acte normative reprezintă nucleul legislației secundare, concretizat în configurarea incipientă a mecanismelor unei viitoare piețe concurențiale în sector - pe de-o parte - şi stabilirea regulilor de comportament (comercial) a participanților pe piața reglementată, pe de altă parte.

De asemenea, proiectele aflate în lucru în cadrul ANRGN, cu referire expresă la Contractul Cadru de achiziție a gazelor naturale, Acordul tehnic de exploatare şi, respectiv, analiza contractului cadru de prestări servicii SNT, pentru a căror finalizare înțelegem să inițiem un feed-back fezabil şi reciproc stimulator cu dvs. – constituie paşi importanți în procesul edificării unui sistem de reglementare adecvat noilor realități economice şi comerciale cu care ne confruntăm, precum şi perspectivei – mai mult sau mai puțin îndepărtate – a aderării la C.E.

Conştientizăm faptul că orizontul dvs. de aşteptare este foarte mare în ceea ce ne priveşte, motiv pentru care permiteți-mi să profit de prilejul oferit de această sesiune de comunicări, şi să vă adresez o provocare; aceasta constă în realizarea, prin efort concertat şi, desigur, cu sprijinul organizatorilor acestei întâlniri, a unui act normativ de dimensiuni ample pe care în cele ce urmează îl voi numi **Cod comercial al pieței de gaze naturale.**

II. Modalități de abordare

Având în vedere complexitatea demersului de inițiere şi realizare a acestui act normativ, precum şi caracterul inedit al unei atari reglementări pentru sectorul şi piața gazelor naturale, apreciem că trebuie clarificat în primul rând cărui segment al pieței se adresează acesta.

IPOTEZA I – **O abordare secvențială**

Reglementarea exclusivă a Pieței Concurențiale, cu tot ceea ce implică aceasta (mecanisme, componente, participanți, contracte cadru tipice, plăți, garanții, dispute, sancțiuni, ş a).

IPOTEZA II – **O abordare integratoare** atât a Pieței Reglementate cât şi a Pieței Concurențiale, cu tratarea distinctă, pe secțiuni a celor două segmente, în cadrul aceleiaşi reglementări (slide 2 - Ipoteze)

În acest context se cuvine a exprima succint faptul că, prin Ordinul nr. 85/2001, ministerul de resort a creat premisele funcționării pieței reglementate, conferind Operatorului de Piață atribute specifice, corelativ cu obligațiile ce incumbă participanților pe această piață (producători, furnizori, transportator, prestatator de servicii de înmagazinare, distribuitori...).

Față de ipotezele avansate în această secțiune, ANRGN consideră că opiniile dvs., precum şi cele ale oficialilor USAID sunt hotărâtoare, astfel că punctele de vedere şi comentariile ce vor urma ne sunt benefice în inițierea lucrărilor premergătoare la acest act normativ.

III. Codul comercial al pieței gazelor naturale; noțiune, obiective; sumar

Noțiunea în speță ar putea fi definită după cum urmează:
Ansamblul actelor normative emise de autoritatea competentă având drept obiect reglementarea relațiilor comerciale pe piața gazelor naturale – definirea participanților şi a regulilor pieței: înregistrare, ofertare, efectuare plăți, încheiere de tranzacții, constituire de garanți, regularizări, dispute, modalități de rezolvare, sancțiuni, şa.

În principal codul are în vedere realizarea următoarelor deziderate (slide 3 – obiective):

- să ofere setul de reguli necesare funcționării în condiții optime a pieței;
- să stabilească cu claritate responsabilitățile participanților la piață;
- să asigure consistența aranjamentelor comerciale specifice sectorului, cu prevederile Codului rețelelor de transport şi distribuție gaze naturale;
- să confere un cadru eficient şi echitabil de rezolvare a disputelor dintre participanții la piață;
- să individualizeze în mod nediscriminatoriu şi echitabil sancționarea adecvată în cazul abaterilor de la Cod;
- să asigure prin flexibilitatea reglementărilor conținute, posibilitatea modificării, în cazul în care dinamica fenomenelor comerciale înregistrate în sector, o impun.

Cât priveşte cuprinsul (sumarul) Codului următoarele elemente le apreciem ca fiind esențiale:

- **Organizarea, funcționarea şi principiile pieței gazelor naturale**;
- Emiterea şi supravegherea aplicării dispozițiilor cuprinse în Cod;
- Administrarea pieței;
- Informații, documente;

- Puterea contractuală;
- **Participanții la piață;**
- Înregistrarea participanților la piață;
- Mecanismele şi componentele pieței;
- Specii de contracte utilizate;
- Regulamentul de programare şi dispecerizare al SNT;
- **Plăți prezentare generală;**
- **Dispute pe piața reglementată;**
- Dispute pe piața concurențială;
- Constituirea şi funcționarea Comitetului de arbitrare al disputelor;
- **Sancțiuni;**
- Anexe

IV. În loc de concluzii

Dacă naturii umane îi este consubstanțială imperfecțiunea, cu atât mai mult nu se poate pretinde unei instituții infailibilitate în privința reglementărilor pe care aceasta le emite, nu de puține ori cu eforturi, despre care nu vom face aici şi acum vorbire.

Cu toate aceste dificultăți, rolul de creator al reglementărilor în sector, asumat cu luciditate de ANRGN răspunde multiplelor provocări generate de fenomene precum: globalizarea piețelor energetice, eliberarea acestora de constrângeri, limitarea intervenției statului dar strictul necesar.

Faptul că sectorul gazelor naturale se impune a fi reglementat este o realitate ce nu poate fi ignorată, deoarece acesta are un rol determinant în ansamblul economiei naționale – economie ce se doreşte a fi viabilă, dar care nu poate ființa in absenta unui edificiu legislativ coerent, armonizat directivelor comunitare în materie.

Ana Dumitru

Bazna, 24 mai 2001

ACTE NORMATIVE EMISE DE ANRGN

- CONTRACTE-CADRU DE FURNIZARE PENTRU CONSUMATORII CAPTIVI
- REGULAMENT PENTRU ACREDITAREA CONSUMATORILOR ELIGIBILI
- CONTRACT-CADRU DE VÂNZARE-CUMPĂRARE GAZE NATURALE PENTRU CONSUMATORII ELIGIBILI
- REGULAMENT DE PROGRAMARE, FUNCȚIONARE, DISPECERIZARE SNT
- INSTRUCȚIUNI PRIVIND REGIMUL ELIBERĂRII DOCUMENTELOR
- REGULAMENT DE CONSTATARE, NOTIFICARE ŞI SANCȚIONARE A ABATERILOR DE LA REGLEMENTĂRILE DIN SECTOR
- REGLEMENTĂRI PRIVIND INSTALATORII AUTORIZAȚI – AUTORIZARE AGENȚI ECONOMICI PROIECTARE-EXECUȚIE ÎN SECTOR
- STABILIREA TARIFELOR REGLEMENTATE PENTRU CONSUMATORII CAPTIVI
- STANDARDUL DE PERFORMANȚĂ PENTRU SERVICIUL DE FURNIZARE
- CRITERII ŞI METODE PENTRU STABILIREA PREȚURILOR ŞI A TARIFELOR REGLEMENTATE

SFERA DE INCIDENȚĂ A REGLEMENTĂRILOR CUPRINSE ÎN COD ; IPOTEZE

A. PIAȚA REGLEMENTATĂ

- ansamblul actelor normative care reglementează mecanismele de funcționare, componentele, participanții, contractele-cadru tipice, plăți, garanții, dispute, sancțiuni.

B. PIAȚA REGLEMENTATĂ + PIAȚA LIBERĂ

(captivi) (eligibili)

114

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL GAZELOR NATURALE

OBIECTIVELE CODULUI COMERCIAL AL SECTORULUI DE GAZE NATURALE

- ASIGURĂ REGULILE NECESARE FUNCȚIONĂRII PIEȚEI
- STABILEŞTE RĂSPUNDERILE PARTICIPANȚILOR PE PIAȚĂ
- STABILEŞTE ARANJAMENTELE COMERCIALE
- OFERĂ UN CADRU LEGAL DE REZOLVARE A DISPUTELOR

115